

بانک توسعه نوین گروه بریکس

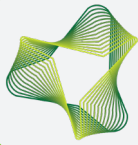
سورة الاحقاف

پیشگفتار

گزارش حاضر با بهره‌گیری از تجربه سال‌ها تلاش و فعالیت مطالعاتی و با بررسی منابع معتبر و به‌روز انگلیسی و انجام مصاحبه‌های نخبگانی به‌نگارش درآمده است. در این پژوهش تاریخچه و چارچوب سازمانی بانک توسعه نوین گروه بریکس؛ معرفی اعضای جدید بانک شامل بنگلادش، مصر و امارات متحده عربی؛ سیاست‌های بانک در زمینه اعطای تسهیلات دولتی و تسهیلات دارای ضمانت دولتی؛ فرآیند ارزیابی و انتخاب پروژه؛ سیاست‌های بانک در معاملات بدون ضمانتنامه دولتی؛ منابع تامین مالی پروژه‌های بانک؛ و مزیت‌ها و چالش‌های پیش‌روی ایران برای عضویت در بانک توسعه نوین مورد بررسی و ارزیابی قرار می‌گیرد. امید است نتایج این پژوهش مورد استفاده صاحب‌نظران و علاقمندان محترم قرار گیرد.

موسسه پویندگان توسعه فناوری و نوآوری ایرانیان

New
Development
Bank

بانک توسعه نوین
گروه بریکس

فهرست

۸	خلاصه مدیریتی
۱۶	۱. مقدمه
۱۸	۲. تاریخچه و چارچوب سازمانی بانک توسعه نوین
۳۰	۳. معرفی اعضای جدید بانک توسعه نوین
۳۱	۱.۳. بنگلادش
۳۵	۲.۳. مصر
۳۷	۳.۳. امارات متحده عربی
	۴. سیاست‌های بانک در زمینه اعطای تسهیلات دولتی و تسهیلات دارای ضمانت دولتی
۴۲	۵. فرآیند ارزیابی و انتخاب پروژه
۴۷	۶. سیاست‌های بانک در معاملات بدون ضمانتنامه دولتی
۵۵	۷. منابع تامین مالی پروژه‌های بانک توسعه نوین
۶۲	۸. پروژه‌های بانک توسعه نوین
۷۰	۹. مزیت‌ها و چالش‌های پیش‌روی ایران برای عضویت در بانک توسعه نوین
۷۸	۱.۹. عوامل موثر بر پذیرش یا عدم پذیرش ایران در بانک توسعه نوین
۷۹	۲.۹. مزیت‌های عضویت ایران در بانک توسعه نوین
۸۰	۳.۹. چالش‌های پیش‌روی ایران برای عضویت در بانک توسعه نوین
۸۱	۱۰. جمع‌بندی
۸۹	منابع
۹۴	پیوست
۹۸	

New
Development
Bank

新开发银行

خلاصه مدیریتی

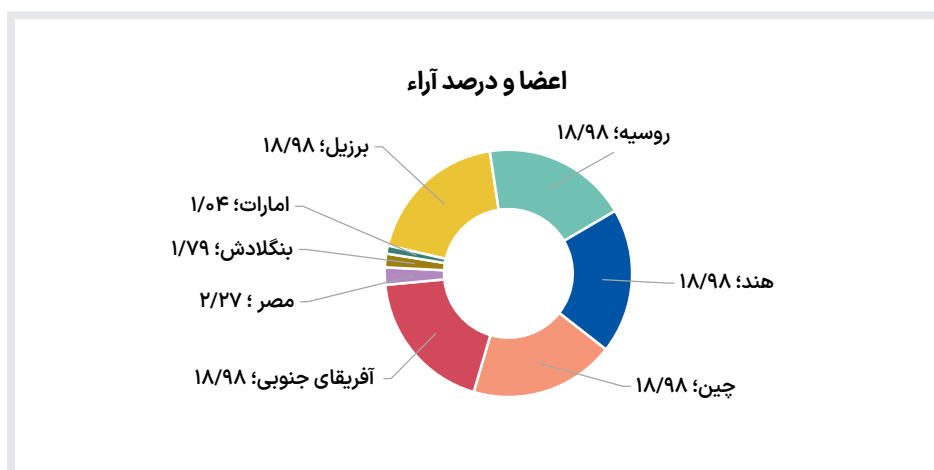
معرفی

- بانک توسعه نوین یک بانک توسعه چندجانبه است که توسط کشورهای بریکس در سال ۲۰۱۵ تأسیس شد.
- سرمایه مجاز بانک ۱۰۰ میلیارد دلار و سرمایه پذیره نویسی شده آن معادل ۵۰ میلیارد دلار می باشد.
- رتبه اعتباری بانک در سال ۲۰۲۴ براساس گزارش موسسه های اعتبارسنجی^۱ فیچ، اس اند پی و JCR به ترتیب AA، AA+ و AAA بوده است.
- ساختار بانک شامل شورای حکام (یک نفر از هر کشور عضو)، هیئت مدیره (۵ نفر از کشورهای موسس و حداکثر ۵ نفر از سایر کشورهای عضو) و رئیس می باشد.

۱. موسسات رتبه بندی اعتباری بین المللی: این مؤسسات اوراق بدهی شرکت ها یا بانک ها را با توجه به ریسک عدم بازپرداخت یا ورشکستگی رتبه بندی می کنند. در حقیقت این مؤسسات از طریق بررسی نظام مند توانایی ها و تمایل متعهد به ایفای تعهدات به اظهار نظر درباره احتمال ایفای به موقع تعهدات در موعد مقرر می پردازند و رتبه اعتباری معینی اختصاص می دهند. حضور این مؤسسات فضای تأمین مالی را شفاف و قابل اجرا می کند. مودیز، اس اند پی و فیچ از بزرگ ترین مؤسسات رتبه بندی اعتباری هستند که در سطح بین المللی فعالیت دارند.

◆ عضویت

- عضویت برای تمامی اعضای سازمان ملل آزاد است، مشروط به این که تعهدات مندرج در توافق نامه و اصول راهبردی بانک را بپذیرند.
- راهبرد بانک در پذیرش اعضا بیانگر یک رویکرد تدریجی و متوازن (جغرافیایی و سطح درآمدی) همراه با حفظ تعادل رتبه اعتباری بانک است.
- هیچ عضوی از بانک در تصمیم‌گیری‌ها دارای حق وتو نیست.

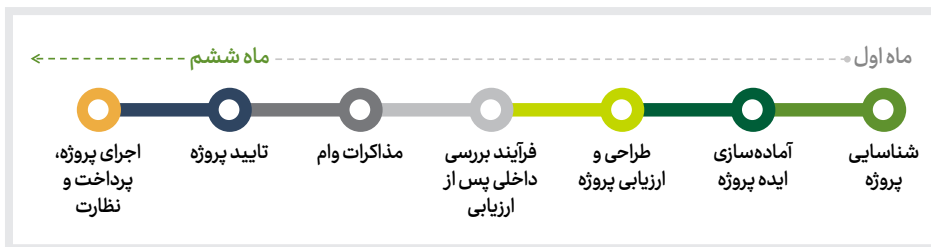
◆ ماموریت

- بسیج منابع برای پروژه‌های زیرساختی و توسعه پایدار در بریکس و سایر اقتصادهای نوظهور و کشورهای در حال توسعه
- گسترش فعالیت‌های نهادهای مالی چندجانبه و منطقه‌ای در زمینه رشد و توسعه جهانی
- حمایت از پروژه‌های دولتی و خصوصی از طریق اعطای وام، ضمانت، مشارکت در سهام و سایر ابزارهای مالی

◆ سیاست اعتباری و فرآیند اعطای تسهیلات

- بر مبنای سند راهبردی ۲۰۲۲-۲۰۲۶، بانک توسعه نوین از پروژه‌های دولتی، خصوصی و دولتی-خصوصی در شش محور اصلی (شامل انرژی پاک و بهره‌وری انرژی، زیرساخت حمل‌ونقل، آب و فاضلاب، حفاظت از محیط‌زیست، زیرساخت دیجیتال و زیرساخت اجتماعی) حمایت مالی و فنی می‌کند.
- مطابق با سند راهبردی مذکور مقرر شد حجم پروژه‌های تاییدشده در بازه ۲۰۲۲-۲۰۲۶ معادل ۳۰ میلیارد دلار باشد که ۳۰ درصد از این مبلغ باید با ارز محلی پرداخت شود. افزون بر آن، ۳۰ درصد کل منابع مالی باید به بخش‌های غیردولتی اختصاص یابد.
- بر اساس ماده ۱۹ توافق‌نامه بانک^۱، امکان بررسی و تامین مالی پروژه‌هایی که در کشورهای غیرعضو واقع شده باشند - با شرایط دشوار- میسر است، مشروط به آن‌که ضمانت‌نامه دولتی یکی از کشورهای عضو را دارا بوده و منافع یکی از کشورهای عضو را تامین کند.
- فرآیند ارزیابی پروژه‌ها شامل ۶ مرحله می‌باشد: شناسایی پروژه، آماده‌سازی ایده پروژه، طراحی و ارزیابی پروژه، فرآیند بررسی داخلی پس از ارزیابی، مذاکرات وام، تایید پروژه، اجرای پروژه، پرداخت و نظارت. بانک در نظر دارد این فرآیند در بازه زمانی ۶ ماهه انجام شود.

۱. ماده ۱۹ توافق‌نامه بانک (اساسنامه): هیئت‌مدیره با اکثریت خاص می‌تواند استثنائاً یک پروژه دولتی یا خصوصی خاص را در یک اقتصاد نوظهور یا کشور در حال توسعه غیرعضو تصویب کنند. عملیات اخذ ضمانت‌نامه با در نظر گرفتن کامل ریسک‌های حاکمیتی و هر شرایط دیگری که طبق تصمیم هیئت‌مدیره تعیین می‌گردد، قیمت‌گذاری می‌شود.

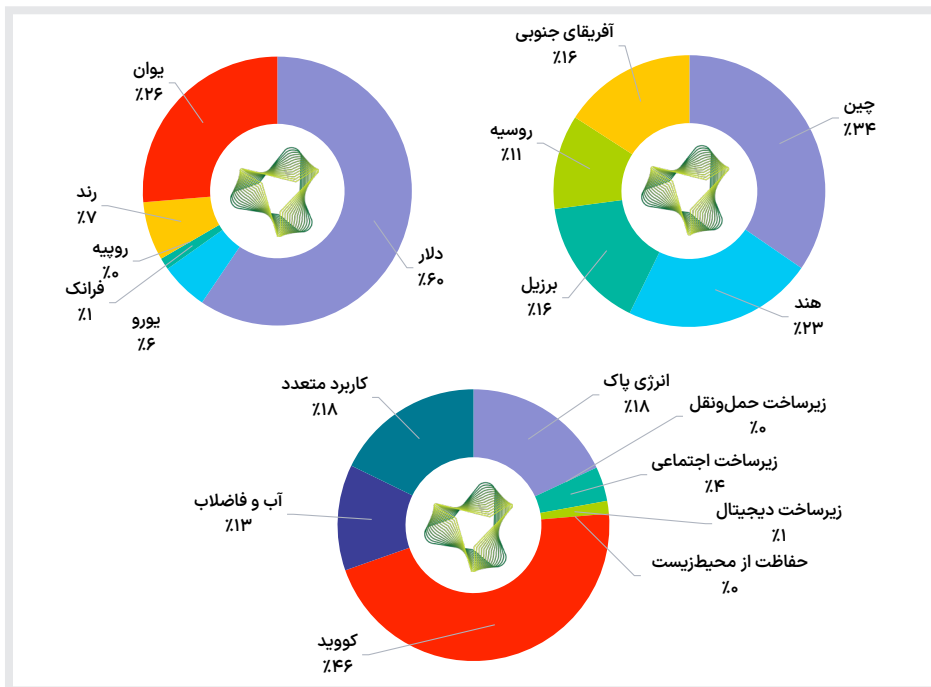

منبع:

https://www.ndb.int/wp-content/uploads/2023/04/Investor-Presentation-April_20230406.pdf

پروژه‌ها

- مجموع ارزش دلاری پروژه‌های تایید شده از ابتدای تاسیس بانک تا نوامبر ۲۰۲۴ برابر با ۳۶ میلیارد دلار با میانگین موزون رتبه اعتباری BB+ بوده است. پروژه‌ها به تفکیک کشورهای متقاضی، ارز مورد استفاده و بخش به صورت زیر است:

- تنها یک پروژه در خارج از کشورهای عضو بانک با ضمانت نامه دولتی آفریقای جنوبی در کشور لسوتو به ارزش تقریبی ۲۲۱ میلیون دلار و با ارزش رند تامین مالی شده است.

◆ مزیت‌های عضویت ایران در بانک توسعه نوین

- دلارزدایی و انتشار اوراق بهادار با ارزش ملی
- همسویی با دیدگاه بانک مبنی بر تغییر ساختار نظام مالی جهان
- دسترسی به منابع مالی جدید
- سرعت عمل در فرآیند ارزیابی پروژه‌ها

◆ چالش‌های عضویت ایران در بانک توسعه نوین

- عدم ثبت رتبه اعتباری ایران توسط موسسات بین‌المللی بعد از سال ۲۰۰۶
- همسویی سیاست‌های بانک با قوانین و سازمان‌های بین‌المللی (مانند توقف تمامی فعالیت‌های بانک در روسیه پس از تحریم این کشور و پیروی از قوانین FATF شامل مبارزه با پول‌شویی و تامین مالی تروریسم)
- سابقه ضعیف ایران در جذب منابع مالی بانک‌های بین‌المللی
- همسویی نه‌چندان قوی ایران با اولویت‌های حمایتی بانک (مانند تاکید بانک بر معاهده‌های بین‌المللی از جمله معاهده آب‌وهوایی پاریس)

◆ ملاحظه پایانی

بانک توسعه نوین به منظور تغییر ساختار ناعادلانه و ضعیف بانک‌های توسعه چندجانبه سنتی تاسیس شده است. عملکرد این بانک طی تقریباً هشت سال حاکی

از آن است که این بانک به لحاظ تاثیرپذیری از قوانین و نهادهای بین‌المللی با سایر بانک‌های توسعه چندجانبه شباهت دارد. این بانک در اثر عواملی مانند تازه تاسیس بودن، تعداد اندک اعضا همراه با ماهیت بلندمدت وام‌های بانک‌های توسعه ناگزیر به استقراض و جلب سرمایه‌گذاران از بازارهای مالی بین‌المللی و مشارکت با بانک‌های توسعه ملی و بین‌المللی شده است. از این رو، بانک مذکور به منظور دستیابی به منابع مالی به صرفه و ارزان قیمت نمی‌تواند به صورت کاملاً آزادانه در صحنه بین‌المللی-حداقل در کوتاه‌مدت-تصمیم بگیرد. نکته درخور توجه این است که توقف فعالیت‌های بانک در روسیه پس از آغاز تحریم‌های بین‌المللی علیه این کشور می‌تواند آینده رابطه ایران با بانک را در صورت عضویت ترسیم کند. بنابراین، ایران در صورت تمایل به عضویت در بانک باید چند نکته را مدنظر قرار دهد:

۱. اهمیت شفاف‌سازی سیاست‌های ایران و بانک در مورد موضوعات چالش برانگیز در مذاکرات مقدماتی و رسمی
۲. ارسال پیشنهادات به بانک مبنی بر ارائه خدمات غیرمالی به اعضا مانند خدمات فنی، خدمات آموزشی-پژوهشی، انتقال فناوری، مشارکت شرکت‌های کشورهای عضو در پروژه‌های بانک و ...
۳. استفاده از ظرفیت ماده ۱۹ توافق‌نامه بانک در راستای تامین مالی پروژه‌هایی که با مشارکت کشورهای عضو در ایران امکان اجرا دارند.

erDouglas

HunterDouglas

HunterDouglas

HunterDouglas

Hunt

مقدمه

بانک توسعه نوین (NDB)^۱ توسط پنج عضو گروه بریکس^۲ در سال ۲۰۱۵ تاسیس شد. این بانک براساس نظام بانکداری سالم^۳ از پروژه‌های زیرساختی و توسعه پایدار در کشورهای عضو گروه بریکس و سایر اقتصادهای نوظهور و کشورهای درحال توسعه حمایت می‌کند. گفتنی است حمایت‌های بانک از پروژه‌های دولتی یا خصوصی در قالب مشارکت‌های دولتی-خصوصی، وام، خرید سهام، ضمانت‌نامه و کمک‌های فنی صورت می‌گیرد. اگرچه ابزارهای تامین مالی و مدل کسب‌وکار بانک چندان متمایز از موسسات مالی مشابه موجود نیست، اما از چند جنبه با یکدیگر تفاوت اساسی دارند: (۱) مقامات بانک بارها تاکید کرده‌اند که بانک توسعه نوین به منزله «بانک پروژه‌ها»- و نه «بانک سیاست‌ها»^۴- عمل می‌کند و از این رو، رویکرد بانک بیشتر به بانک‌های

1. New Development Bank
2. BRICS
3. Sounds Banking System

۴. بانک‌های توسعه‌ای موجود مانند بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول برای ارائه تسهیلات مالی، دولت متقاضی را به اجرای سیاست‌های مطلوب خود فرامی‌خوانند و آن را پیش‌شرط لازم برای ارائه خدمات خود معرفی می‌کنند.

توسعه ملی کشورهای بریکس شباهت دارد [۲۸]؛ ۲) اقدامات و تصمیمات بانک‌های توسعه چندملیتی موجود در بیشتر موارد مبتنی بر دلار است و در نتیجه این بانک‌ها به ثبات بازار مالی جهانی کمک نکرده‌اند و کشورهای فقیر وام‌گیرنده همواره با مشکلات متعدد ناشی از نوسانات نرخ ارز روبرو بوده‌اند. این در حالی است که بانک توسعه نوین به دنبال گسترش استفاده از ارزهای محلی در کوتاه‌مدت است تا بدین ترتیب بتواند همکاری بین اعضای خود با محوریت جنوب-جنوب را تقویت بخشد [۳].

در گزارش حاضر با بررسی ابعاد مختلف بانک توسعه نوین شامل تاسیس، سرمایه، عضویت، سیاست‌ها، فرآیندهای تامین مالی و پروژه‌های بانک تلاش شده است خوانندگان محترم به شناخت نسبی از این بانک دست یابند. با توجه به این‌که کشور ایران تمایل خود برای عضویت در این بانک را اعلام کرده است، در بخش پایانی گزارش با کمک صاحب‌نظران به مزیت‌ها و چالش‌های مربوط به عضویت ایران در بانک پرداخته شده است.

تاریخچه و چارچوب سازمانی بانک توسعه نوین

در این بخش روند تاسیس، سرمایه، اهداف و وظایف، چارچوب سازمانی و راهبردها و شرایط عضویت در بانک توسعه نوین به اختصار شرح داده می‌شود.

تاسیس

سرعت قابل توجه کشورهای در حال توسعه و بازارهای نوظهور (EMDC)^۱ در مسیر صنعتی شدن و شهرنشینی موجب شد دو نگرانی پیش روی رهبران کشورهای گروه بریکس قرار گیرد: اولاً رشد اقتصادی ممکن است آسیب‌های اجتماعی و محیط‌زیستی به همراه داشته باشد؛ ثانیاً دستیابی به رشد اقتصادی پایدار بدون فراهم کردن حجم انبوه منابع مالی امکان‌پذیر نخواهد بود [۱]. علی‌رغم این‌که بانک‌های توسعه چندجانبه (MDBs)^۲ موجود بخشی از راه‌حل هستند، اما این بانک‌ها هم از نظر حجم زیاد منابع

1. Emerging Markets, Developing Countries
2. Multilateral Development Banks

مالی موردنیاز و هم از نظر نحوه ارائه خدمات مالی قادر به رفع نگرانی‌ها نبوده‌اند. علاوه بر این، رفتار و ساختار آن‌ها به گونه‌ای است که به دلیل مالکیت اکثریت سهامشان توسط کشورهای توسعه یافته غربی، نقش و صدای کشورهای نوظهور شنیده نمی‌شود. به عنوان مثال، اگرچه پنج کشور عضو بریکس بیش از ۴۰ درصد جمعیت جهان و بیش از یک پنجم تولید ناخالص داخلی جهان را دارا هستند، اما این کشورها کمتر از ۱۳ درصد از حق رأی در بانک جهانی را در اختیار دارند. این ناهماهنگی بین قدرت اقتصادی و حق رأی در صندوق بین‌المللی پول نیز قابل توجه است، به طوری که اقتصادهای بریکس تنها از ۱۱ درصد آراء برخوردار هستند. نکته درخور توجه این است که اگرچه اصلاحات حاکمیتی صندوق بین‌المللی پول در سال ۲۰۱۰ با هدف افزایش قدرت رأی اقتصادهای نوظهور از جمله بریکس آغاز شد، اما به دلیل مخالفت کنگره ایالات متحده تصویب نشد [۲].

از این رو، ایده تاسیس یک موسسه مالی توسعه‌ای جدید با هدف تأثیرگذاری بر معماری مالی جهانی به منظور نمایش بیشتر نفوذ اقتصادی روبه‌رشد این کشورها مطرح شد [۳].

سرانجام پیرو پیشنهاد هند و تصمیم اتخاذ شده درباره ایجاد یک بانک توسعه در چهارمین اجلاس سران بریکس در دهلی‌نو در سال ۲۰۱۲ و متعاقباً در پنجمین اجلاس سران بریکس در دوربان^۱ در سال ۲۰۱۳، کشورهای بریکس یعنی برزیل، روسیه، هند، چین و آفریقای جنوبی متقاعد شدند که ایجاد چنین بانکی منعکس‌کننده روابط نزدیک بین کشورهای بریکس و ابزاری قدرتمند برای افزایش همکاری اقتصادی آن‌ها خواهد بود [۴].

در نهایت، بانک توسعه نوین پس از امضای توافقنامه‌ای توسط کشورهای بریکس در ۱۵ جولای ۲۰۱۴ تأسیس شد و در ۳ جولای ۲۰۱۵ راه‌اندازی گردید. گفتنی است دفتر مرکزی بانک در شانگهای و سایر دفاتر منطقه‌ای بانک در آفریقای جنوبی، برزیل، هند و روسیه قرار دارند

1. Durban

[۵]. بانک توسعه نوین در پایان سال ۲۰۲۲ با حجم دارایی تقریبی ۲۶ میلیارد دلار پس از نهادهایی مانند بانک جهانی، بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت آسیا (AIIB) و بانک توسعه اسلامی (IDB)^۲ در جایگاه چهاردهم بانک‌های توسعه‌ای چندجانبه بزرگ قرار گرفت [۴۲].

◆ سرمایه

سرمایه مجاز^۳ اولیه بانک ۱۰۰ میلیارد دلار و سرمایه پذیره‌نویسی شده^۴ اولیه آن نیز ۵۰ میلیارد دلار است. براساس توافق‌نامه اعضای موسس، مبلغ ۱۰ میلیارد دلار از کل سرمایه پذیره‌نویسی شده تحت عنوان سرمایه پرداخت شده^۵ در نظر گرفته شده است که در هفت قسط سالیانه پرداخت خواهد شد^۶ و ۴۰ میلیارد دلار باقیمانده نیز تحت عنوان سرمایه قابل‌بازخرید^۷ توسط بانک پرداخت خواهد شد. علاوه بر آن، طبق این توافق‌نامه مقرر شد سرمایه پذیره‌نویسی شده اولیه به‌طور مساوی بین اعضای موسس توزیع شود [۶].

تعداد سهام بانک بر مبنای سرمایه مجاز اولیه برابر با یک میلیون سهم به ارزش اسمی هر یک به مبلغ یک صد هزار دلار است. میزان حق رأی هر عضو برابر با نسبت سهام پذیره‌نویسی شده از کل سهام بانک است. این ساختار سهامداری به اعضای موسس اجازه می‌دهد از قدرت رأی برابر برخوردار باشند، در حالی که هیچ یک از آن‌ها حق وتو بر هیچ موضوعی ندارند [۱۲].

1. Asian Infrastructure Investment Bank
2. Islamic Development Bank
3. Authorized Capital
4. Subscribed Capital
5. Paid-in Capital

۶. لازم به ذکر است براساس توافق صورت‌گرفته، سایر اعضای بانک نیز سرمایه پرداخت شده را طی هفت قسط به بانک پرداخت می‌کنند [۶۶].

۷. Callable Capital بخشی از سرمایه است که سهامدار موظف به پرداخت نیست، مگر در شرایطی که بانک به آن برای بازپرداخت بدهی‌ها نیازمند است.

جدول ۱: تعداد سهام و قدرت رأی اعضا در بانک توسعه نوین (۲۰۲۳/۱۱/۰۹)

کشور عضو	سرمایه پذیره نویسی شده (میلیون دلار)	قدرت رأی
برزیل	۱۰۰۰۰	۱۸/۹۸
روسیه	۱۰۰۰۰	۱۸/۹۸
هند	۱۰۰۰۰	۱۸/۹۸
چین	۱۰۰۰۰	۱۸/۹۸
آفریقای جنوبی	۱۰۰۰۰	۱۸/۹۸
مصر	۱۱۹۶	۲/۲۷
بنگلادش	۹۴۲	۱/۷۹
امارات متحده عربی	۵۵۶	۱/۰۶
جمع کل	۱۵۲۶۹۴	۱۰۰

منبع: <https://www.ndb.int/about-ndb/shareholding>

برخی از مهم‌ترین مفاد توافق‌نامه پیرامون قدرت رأی اعضا به شرح زیر است:

- افزایش سرمایه برای تمامی اعضا آزاد است، مشروط به آنکه اولاً قدرت رأی اعضای مؤسس به کمتر از ۵۵ درصد از مجموع قدرت رأی بانک تنزل نیابد؛ ثانیاً قدرت رأی کشورهای عضو غیروام‌گیرنده بیشتر از ۲۰ درصد نشود و قدرت رأی هر عضو غیرمؤسس نیز بیشتر از ۷ درصد نشود.
- در صورتی که هر یک از اعضا نتواند بخشی از تعهد سررسیدشده خود در رابطه با سرمایه پرداخت‌شده را واریز کند، تا زمانی که مبلغ سررسیدشده را پرداخت نکند، نمی‌تواند آن درصد از قدرت رأی خود که متنظر با درصد مبلغ سررسیدشده‌ی پرداخت‌نشده از کل سرمایه پرداخت‌شده است را اعمال کند.

۱. مطابق صورت‌های مالی حسابرسی‌شده بانک در تاریخ ۳۱ دسامبر ۲۰۲۳، از کل سرمایه پذیره‌نویسی‌شده بانک به مبلغ ۵۲۶۹۴ میلیون دلار، مبلغ ۱۰۵۳۸ میلیون دلار سرمایه پرداخت‌شده و ۴۲۱۵۶ میلیون دلار سرمایه قابل بازخرید است [۶۶].

● کلیه موضوعاتی که در اختیار بانک قرار می‌گیرد با رأی مثبت اکثریت ساده^۱ آرای داده شده اجرا می‌شود. در مواردی (به‌عنوان مثال، تاسیس و عملیاتی کردن صندوق‌های ویژه^۲) که در توافق‌نامه پیش‌بینی شده است، اکثریت واجد شرایط^۳ به معنی رأی مثبت دوسوم کل آرای داده شده تلقی می‌شود. همچنین در برخی موارد دیگر (به‌عنوان مثال، پذیرش عضو جدید، تعلیق عضویت، افزایش سرمایه و گسترش فعالیت‌های بانک به پروژه‌های کشورهای نوظهور یا در حال توسعه غیرعضو) که در توافق‌نامه پیش‌بینی شده است، اکثریت ویژه^۴ به معنی رأی مثبت چهار عضو از اعضای موسس همزمان با رأی مثبت دوسوم کل قدرت رأی اعضا تلقی می‌شود [۶].

◆ اهداف و وظایف

در راستای جمع‌آوری و هدایت منابع به سمت پروژه‌های زیرساختی و توسعه پایدار در کشورهای عضو بریکس، سایر اقتصادهای نوظهور و کشورهای در حال توسعه و همچنین تکمیل تلاش‌های مؤسسات مالی چندجانبه و منطقه‌ای برای نیل به رشد و توسعه جهانی، بانک توسعه نوین وظایفی به شرح ذیل تعریف کرده است:

- به‌کارگیری منابع در پروژه‌های زیرساختی و توسعه پایدار در بریکس و سایر بازارهای نوظهور و کشورهای در حال توسعه به منظور دستیابی به اهداف توسعه پایدار ۲۰۳۰ سازمان ملل و همچنین معاهده پاریس ۲۰۱۵ [۶ و ۲۴]؛
- همکاری با سازمان‌های بین‌المللی و نهادهای ملی اعم از دولتی یا خصوصی به‌ویژه با مؤسسات مالی بین‌المللی و بانک‌های توسعه ملی در چارچوب وظایف موردنظر؛

۱. به معنی نصف آرای داده شده و یا بیشتر (Simple Majority)

2. Special Funds
3. Qualified Majority
4. Special Majority

- ارائه کمک‌های فنی برای تهیه و اجرای پروژه‌های زیربنایی و توسعه پایدار مورد حمایت بانک؛
- حمایت از پروژه‌های زیربنایی و توسعه پایدار که بیش از یک کشور را دربرمی‌گیرد؛ و
- ایجاد یا مدیریت صندوق‌های ویژه‌ای که در راستای دستیابی به اهداف بانک طراحی شده‌اند [۶].

◆ چارچوب سازمانی

بانک توسعه نوین متشکل از شورای حکام، هیئت‌مدیره، رئیس، معاونان رئیس و سایر بخش‌هایی است که در صورت ضرورت ایجاد می‌شوند.

شورای حکام: این شورا به‌عنوان بالاترین مرجع تصمیم‌گیری بانک متشکل از یک نماینده در سطح وزیران و یک نفر علی‌البدل است که توسط هر کشور عضو منصوب می‌شود. کلیه اختیارات بانک در اختیار شورای حکام است. این شورا می‌تواند طیف وسیعی از اختیارات-به‌استثنای اختیار اتخاذ تصمیمات راهبردی از قبیل پذیرش اعضای جدید و تعیین شرایط پذیرش، افزایش یا کاهش سرمایه، تعلیق عضویت، اصلاح توافق‌نامه، انتخاب رئیس، تعیین تعداد معاونان رئیس، همکاری با دیگر سازمان‌های بین‌المللی و تصویب راهبرد کلی بانک هر پنج سال یک‌بار-را به مدیران تفویض کند. شورای حکام حداقل سالی یک بار تشکیل جلسه می‌دهد [۶].

هیئت‌مدیره: هیئت‌مدیره بانک به‌عنوان یک نهاد غیرمقیم مسئولیت انجام تمامی فعالیت‌های بانک را برعهده دارد و کلیه اختیاراتی که از سوی شورای حکام به آن تفویض شده را اجرا می‌کند. تصمیم‌گیری در مورد راهبردهای تجاری، عملیات بانکی، استقراض، سیاست‌ها، کمک‌های فنی و تصویب بودجه از جمله این اختیارات محسوب

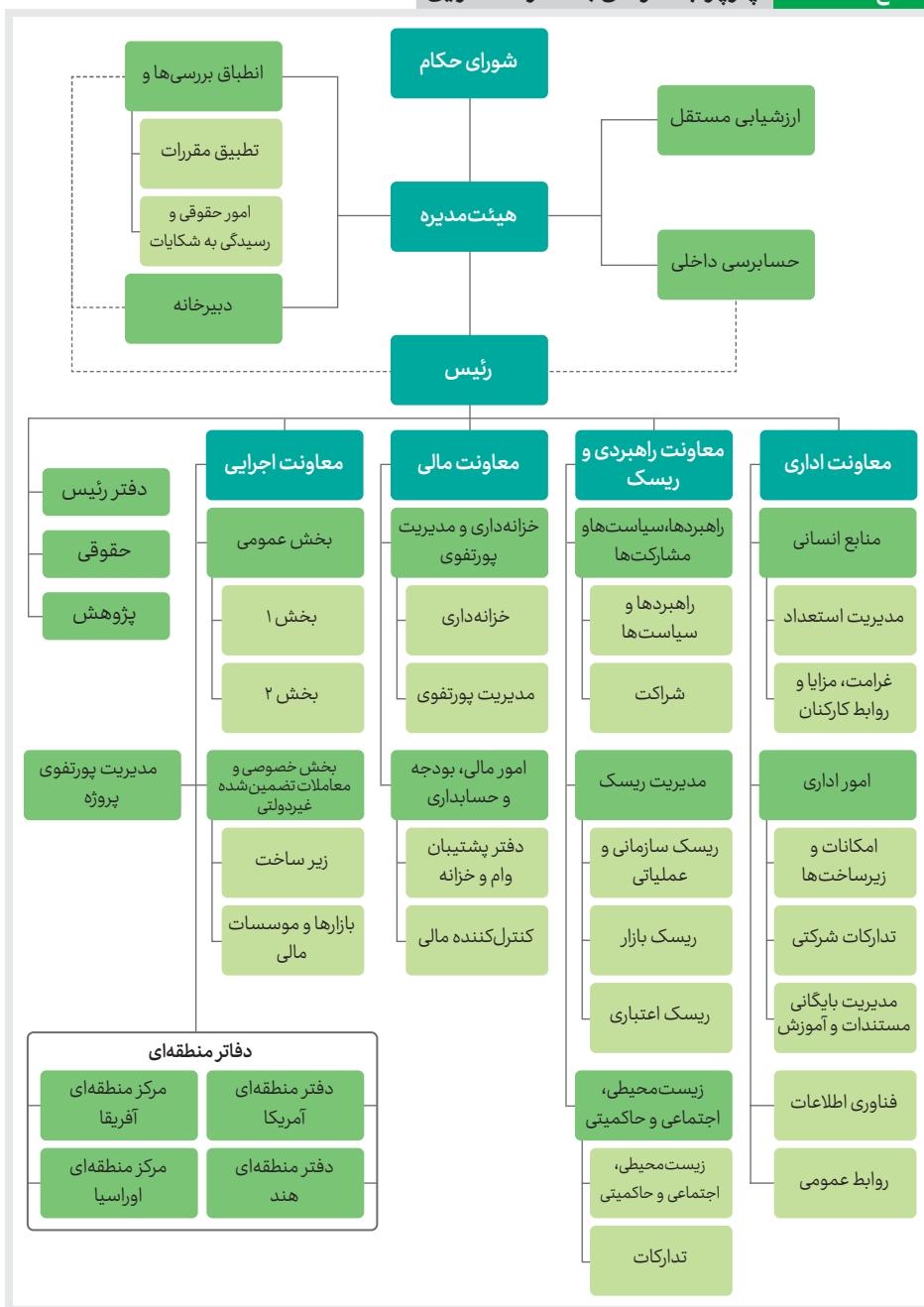
می‌شوند. به موجب توافق نامه بانک، هر یک از اعضای مؤسس حق دارد یک مدیر و یک نفر علی‌البدل را تعیین کند. انتخاب مدیران و اعضای علی‌البدل اضافی توسط اعضای غیرمؤسس امکان پذیر است.^۱ تعداد کل مدیران نباید بیش از ده نفر باشد. چهار کمیته شامل کمیته حسابرسی، ریسک و انطباق؛ کمیته بودجه، منابع انسانی و جبران خسارت؛ کمیته اعتبارات و سرمایه‌گذاری و کمیته مالی نیز به منظور کمک به هیئت‌مدیره در انجام مسئولیت‌های نظارتی و تصمیم‌گیری تشکیل شده‌اند. لازم به ذکر است کمیته اعتبارات و سرمایه‌گذاری با ترکیب رئیس و معاونان رئیس مسئولیت تصمیم‌گیری در مورد وام‌ها، ضمانت‌ها، سرمایه‌گذاری‌ها و کمک‌های فنی حداکثر تا سقف تعیین شده توسط هیئت‌مدیره را برعهده دارد [۶].

رئیس: ریاست بانک وظیفه انجام امور عادی مانند سازماندهی، عزل و نصب کارکنان و همچنین مدیریت کمیته اعتبارات و سرمایه‌گذاری بانک را برعهده دارد. رئیس بانک توسط شورای حکام به صورت چرخشی از میان پنج عضو مؤسس برای مدت پنج سال انتخاب می‌شود. معاونان رئیس با پیشنهاد رئیس توسط شورای حکام منصوب می‌شوند. حداقل یک نفر از هر یک از اعضای مؤسس به جز کشوری که رئیس آن را نمایندگی می‌کند، به عنوان معاونان رئیس در نظر گرفته می‌شوند. رئیس یکی از اعضای هیئت‌مدیره بانک است و تنها در شرایطی می‌تواند در رأی‌گیری شرکت کند که امکان تصمیم‌گیری براساس آرای داده شده وجود نداشته باشد. رئیس بانک می‌تواند بدون حق رأی در جلسات شورای حکام نیز حضور داشته باشد [۶].

۱. در زمان تهیه گزارش، تعداد اعضای هیئت‌مدیره ۶ نفر (شامل ۵ نفر از اعضای مؤسس و ۱ نفر از امارات به نمایندگی از سایر کشورهای عضو) بودند. رجوع شود به:

<https://www.ndb.int/governance/boards>

اطلاع‌نگاشت ۱: چارچوب سازمانی بانک توسعه نوین

◆ راهبردها و شرایط عضویت

گسترش اعضا یکی از اولویت‌های راهبردی بانک محسوب می‌شود. افزایش تعداد اعضا به تقویت جایگاه جهانی بانک کمک می‌کند و راه‌های بیشتری برای بانک به منظور تامین مالی پروژه‌های زیرساختی و توسعه پایدار فراهم می‌آورد. علاوه بر این، گسترش اعضای بانک این امکان را می‌دهد تا سرمایه بانک افزایش یابد، سبد متنوعی از پروژه‌ها در اختیار داشته باشد و از تجربیات توسعه‌ای اعضای جدید بهره‌مند شود [۲۴]. طبق مفاد توافق‌نامه، عضویت کشورها در بانک می‌تواند به دو صورت وام‌گیرنده و غیروام‌گیرنده^۱ باشد. افزون بر آن، موسسات مالی بین‌المللی قادر خواهند بود بنا به تصمیم شورای حکام به‌عنوان ناظر در جلسات شورای حکام حضور داشته باشند. در همین چارچوب، کشورهای علاقه‌مند به عضویت نیز می‌توانند به‌عنوان ناظر در جلسات شورای حکام دعوت شوند [۶]. به‌طور کلی، شرایط بانک برای پذیرش اعضای جدید عبارتند از:

- عضویت در سازمان ملل متحد؛
- سهم‌شدن در سرمایه بانک: براساس چارچوبی که توسط شورای حکام با اکثریت ویژه تصویب شده است، میزان سهامی که باید توسط اعضای جدید پذیرفته‌نویسی شود طی مذاکره تعیین می‌شود؛

1. Non-Borrowing Member

معمولاً نهادهای مالی برای عضو غیروام‌گیرنده خود مزایای متعددی در نظرمی‌گیرند. به‌عنوان مثال، اعضای غیروام‌گیرنده بانک توسعه بین‌آمریکایی (IDB) از این نظر سود می‌برند که فقط تامین‌کنندگان کشورهای عضو می‌توانند کالاها و خدمات را برای پروژه‌های تامین مالی شده توسط بانک ارائه دهند و بانک فقط می‌تواند شهروندان آن کشورها را استخدام کند. رجوع شود به:

<https://www.iadb.org/en/who-we-are/how-we-are-organized/non-borrowing-member-countries>

بر مبنای اسناد بانک توسعه نوین و گفتگو با کارشناس بانک، مزیت بانک در جذب اعضای غیروام‌گیرنده را می‌توان شامل مواردی مانند افزایش رتبه اعتباری و بالابردن قدرت تسهیلات‌دهی دانست. از طرف دیگر، مزیت عضو غیروام‌گیرنده در عضویت را می‌توان مواردی مانند پویا نگهداشتن بازار اوراق بهادار در بازار مالی از طریق انتشار اوراق قرضه بانک، گسترش همکاری میان شرکت‌های این کشور و بنگاه‌های کشورهای عضو از طریق سرمایه‌گذاری یا مناقصات یا جذب نیرو و مشارکت در تصمیم‌گیری درباره مسائل مختلف بانک با عضویت در هیئت‌مدیره دانست.

- پذیرش برنامه زمان بندی واریز سرمایه پرداخت شده توسط شورای حکام؛
- پذیرش روش تعیین شده توسط شورای حکام در خصوص نمایندگی اعضای جدید در هیئت مدیره؛

● التزام به تعهدات و مفاد مندرج در توافق نامه بانک؛

● پذیرش اهداف و اصول راهبردی بانک؛

● پذیرش خط مشی ها و رویه های بانک؛ و

● اجرای رویه های داخلی لازم جهت عضویت در بانک.

در صورتی که کشوری تمایل به عضویت در بانک داشته باشد باید مراحل زیر را اجرا کند:

● انجام مذاکرات مقدماتی با کشوری که شرایط عضویت را داراست و یا می تواند برآورده کند و علاقه مندی خود را برای عضویت در بانک نشان داده است (که از این پس «عضو احتمالی» نامیده می شود)؛

● تصویب چارچوبی برای پذیره نویسی سهام؛

● اخذ مجوز انجام مذاکرات رسمی؛ و

● انجام مذاکرات رسمی.

مباحث مورد نظر در مذاکرات مقدماتی شامل موارد زیر است، هرچند محدود به آن ها نیست:

● تبادل اطلاعات در مورد عملیات بانکی، سیاست ها و اولویت های بانک و وضعیت اقتصاد عضو احتمالی؛

● تعداد سهامی که در ابتدا باید توسط عضو احتمالی پذیره نویسی شود؛

● زمان بندی و مراحل پرداخت مبلغی که باید توسط عضو احتمالی تحت عنوان سرمایه پرداخت شده به حساب بانک واریز شود؛ و

● جدول زمانی مورد انتظار عضو احتمالی که بیانگر انجام رویه‌های داخلی لازم برای پذیرش در بانک است [۲۷].

بانک توسعه نوین با وجود تمایل برگسترش اعضای خود بر پرهیز از شتابزدگی تاکید دارد. بر این اساس، راهبردهای پذیرش اعضای جدید بانک را می‌توان شامل موارد زیر دانست:

۱. پذیرش تدریجی و متوازن به طوری که تنوع جغرافیایی و ترکیب معقولی از کشورها با اندازه‌های مختلف و در مراحل مختلف توسعه را تضمین کند [۲۴]؛

۲. پذیرش اعضا به طوری که با ورود اعضای جدید، رتبه اعتباری بانک نزد موسسه‌های بین‌المللی خنثی باقی مانده و یا افزایش یابد. جذب اعضای غیروام‌گیرنده در کنار اعضای وام‌گیرنده را می‌توان در همین راستا دانست، چراکه اعضای غیروام‌گیرنده با رتبه اعتباری بالای AA یا AAA می‌توانند اثر رتبه اعتباری پایین برخی از اعضا را خنثی کرده و یا حتی بر رتبه اعتباری بانک اثر مثبتی بگذارند [۲۶].

۳. توجه کشور درخواست‌کننده به تامین مالی اقلیم و به طور کلی تر معیارهای محیط‌زیستی، اجتماعی و حاکمیتی (ESG) [۲۶].

لازم به ذکر است مفاد فصل ۷ توافق نامه بانک حاوی شرایط خروج/تعليق اعضا از بانک و تعليق فعاليت‌های بانک است. بر این اساس، چنانچه یکی از اعضا بخواهد

1. Environmental, Social, and Governance

معیارهای محیط‌زیستی به چگونگی حفاظت و مراقبت یک شرکت از محیط‌زیست و تغییرات آب‌وهوایی می‌پردازد. معیارهای اجتماعی به بررسی چگونگی مدیریت روابط با کارکنان، تامین‌کنندگان و مشتریان می‌پردازد. حاکمیت شرکتی با موضوعاتی از قبیل رهبری شرکت، حقوق مدیران، حسابرسی، کنترل‌های داخلی و حقوق سهامداران ارتباط دارد.

از بانک خارج شود باید درخواست خود که بیانگر هدف آن از این اقدام است را به بانک تحویل دهد. سپس بانک در بازه زمانی که کمتر از ۶ ماه نخواهد بود، موضوع را مورد بررسی قرار می‌دهد و در صورت موافقت، سرمایه عضو را بازخرد می‌کند که دیگر در سود یا زیان بانک شریک نخواهد بود [۶ و ۵۸].

معرفی اعضای جدید بانک توسعه نوین

با توجه به رویکرد و راهبرد اتخاذ شده در خصوص پذیرش اعضای جدید، مدیریت بانک در سال ۲۰۲۱ مذاکرات رسمی با اعضای بالقوه یعنی بنگلادش، مصر، امارات متحده عربی و اروگوئه را با موفقیت به پایان رساند. مطابق درخواست این کشورها، کشور امارات متحده عربی توسط شورای حکام بانک به عنوان عضو غیروام گیرنده و سه کشور دیگر به عنوان اعضای وام گیرنده انتخاب شدند^۱ [۱۲]. لزی ماسدورپ^۲ معاون رئیس و مدیر ارشد مالی بانک در مصاحبه با خبرگزاری رویترز در آگوست ۲۰۲۳ اعلام کرد که در حال حاضر حداقل ۱۵ کشور شامل عربستان، الجزایر و آرژانتین در حال بررسی برای عضویت در بانک هستند [۳۹]. لازم به ذکر است تاخیر در پذیرش اعضا تا اواخر سال ۲۰۲۱ صرفاً مربوط به راهبرد بانک نبوده است، بلکه موانع متعددی باعث شدند ورود اعضای جدید با کندی صورت گیرد. زمان بربودن عملیاتی کردن فرآیند اداری بانک؛ مقاومت روسیه در برابر پذیرش کشورهای

۱. لازم به ذکر است کشور اروگوئه توسط شورای حکام بانک پذیرفته شده است و پس از تودیع سند الحاق (Instrument of Accession) رسماً به عضویت آن در می آید، لذا به عنوان عضو بالقوه محسوب می گردد.

2. Leslie Maasdorp

همراهی‌کننده با تحریم‌های ایالات متحده علیه روسیه؛ و نگرانی اعضای موسس بانک مبنی بر به خطر افتادن رتبه اعتباری و اعتبار کلی بانک در اثر ورود اعضای جدید از جمله این موانع به شمار می‌آیند [۲۵]. در ادامه به اختصار شرایط قبل و بعد از عضویت سه کشور بنگلادش، مصر و امارات در بانک مورد بررسی قرار داده می‌شود.

۱.۳. بنگلادش

◆ قبل از عضویت: شرایط و دلایل پذیرش

بنگلادش کشوری در جنوب آسیا در خلیج بنگال واقع شده و ۱۶۶ میلیون نفر جمعیت را در خود جای داده است. این کشور دارای یکی از سریع‌ترین اقتصادهای در حال رشد جهان است، به طوری که تولید ناخالص داخلی آن در دو دهه گذشته با نرخ متوسط ۶ درصد در سال رشد کرده است. بنگلادش از سال ۲۰۱۵ در زمره کشورهای با درآمد متوسط روبه پایین قرار دارد [۱۲].

دولت بنگلادش در سال ۲۰۱۶ هشت ابرپروژه در حوزه‌های زیرساختی و انرژی با هدف کمک به توسعه اقتصادی مستمر و سریع کشور به ارزش ۲۰/۵ میلیارد دلار^۱ به تصویب رساند که فقط مبلغ ۲/۳ میلیارد دلار آن از طریق منابع داخلی تامین شد. از این رو، کمبود منابع مالی داخلی موجب شد دولت بنگلادش از منابع مالی بین‌المللی با اولویت بانک جهانی، بانک توسعه آسیایی^۲ و بانک توسعه اسلامی کمک بگیرد. علاوه بر این، دولت تلاش کرد بر مبنای روابط دوجانبه از سایر منابع خارجی مانند چین (در قالب ابتکار یک کمربند یک راه) و آژانس همکاری بین‌المللی ژاپن و هند نیز برای رفع شکاف مالی پروژه‌ها بهره بگیرد.

۱. بر مبنای تخمینی دیگر ۴۳/۶ میلیارد دلار

دولت بنگلادش همچنین سند چشم‌انداز ۲۰۴۱^۱ را به منظور دستیابی به سطوح بالاتر توسعه اقتصادی طراحی کرد، به طوری که بتواند فقر شدید در کشور را در بازه زمانی ۲۰۲۱ تا ۲۰۴۱ ریشه‌کن کند. در این راستا، این کشور متعهد شد تا سال ۲۰۳۰ در گروه کشورهای با درآمد متوسط بالا و تا سال ۲۰۴۱ در زمره کشورهای با درآمد بالا قرار گیرد. اگرچه دستیابی به این اهداف مستلزم سرمایه‌گذاری بسیار زیاد در حوزه‌های انرژی، زیرساخت‌ها و شبکه‌های ارتباطی است، اما امکان تامین مالی از طریق منابع داخلی به دلایلی مانند ظرفیت مالی محدود، انضباط مالی و سیاست پولی ثابت بسیار محدود است. با این‌که بانک‌های توسعه بین‌المللی (بانک جهانی، بانک توسعه اسلامی، بانک توسعه آسیایی، بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت آسیا) سرمایه‌گذاری‌های طولانی‌مدت و مستمر در پروژه‌های زیرساختی بنگلادش داشته‌اند، اما این کشور هنوز به سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی بسیار زیادی نیاز دارد [۷]. در همین راستا، وزیر امور مالی بنگلادش در مصاحبه خود توسعه بی‌سابقه و مستمر همراه با نیازهای مالی گسترده به منظور تامین مالی پروژه‌های زیرساختی و اقلیمی را دو انگیزه اصلی بنگلادش برای عضویت در بانک بیان کرد [۸]. از طرف دیگر، ترویج و رئیس سابق بانک توسعه نوین نیز در گفتگو با یکی از رسانه‌های چینی بر رشد اقتصادی سریع و پایدار، اجرای موفقیت‌آمیز برنامه‌های کاهش فقر، ارتقای استانداردهای زندگی، افزایش امید به زندگی و نیازهای زیرساختی بسیار زیاد بنگلادش اشاره کرد و آن‌ها را عوامل موثر بر پذیرش درخواست بنگلادش توسط اعضای موسس بانک دانست [۹].

-
1. Vision 2041
 2. Troyjo

◆ عضویت: تاریخ، میزان سرمایه و حق رأی

حمایت هند از بنگلادش برای پیوستن به بانک عنصر کلیدی در عضویت بنگلادش محسوب می‌شود. در واقع، دعوت نارندرا مودی^۱ نخست‌وزیر هند در یک نشست مجازی در دسامبر ۲۰۱۹ از شیخ حسینه^۲ نخست‌وزیر بنگلادش برای پیوستن به بانک را می‌توان نقطه شروع فرآیند عضویت بنگلادش در بانک دانست. پس از انجام مذاکرات بین مقامات دولتی بنگلادش و بانک و همزمان با تصمیم بانک مبنی بر افزایش تعداد اعضا در سپتامبر ۲۰۲۱، بنگلادش به‌عنوان اولین کشور خارج از گروه بریکس به‌صورت رسمی به عضویت کامل بانک درآمد. حداکثر سرمایه پذیره‌نویسی شده برای بنگلادش برابر با ۹۴۲ میلیون دلار در نظر گرفته شد که ۱/۷۹ درصد از آرای قابل اعمال در هیئت‌مدیره بانک را به خود اختصاص داد. بر مبنای رویه تعیین شده توسط اعضای موسس برای همه اعضای بانک مقرر شد دولت بنگلادش مبلغ ۱۸۸/۴ میلیون دلار (معادل ۲۰ درصد از کل سرمایه) که سرمایه پرداخت شده نامیده می‌شود را در هفت قسط طی هفت سال واریز کند. بنگلادش همچنین متعهد شد مبلغ ۷۵۴ میلیون دلار باقیمانده را که سرمایه قابل بازخرید نامیده می‌شود را پرداخت کند. با توجه به امکان ورود اعضای جدید به بانک در آینده، مقامات بنگلادش تضمین‌هایی مبنی بر عدم کاهش سهم خود از کل آراء به میزان ۱ درصد را دریافت کردند [۷]. لازم به ذکر است رتبه اعتباری بنگلادش در تاریخ اخذ پذیرش عضویت در بانک یعنی آگوست ۲۰۲۱ بر مبنای گزارش‌های دو موسسه مودیز^۳ و فیچ^۴ به ترتیب Ba3 و BB- با چشم‌اندازی پایدار بوده است [۱۰].

1. Narendra Modi
2. Sheikh Hasina
3. Moody's
4. Fitch

◆ پس از عضویت: تسهیلات و خدمات دریافت شده از بانک

پس از عضویت بنگلادش در سپتامبر ۲۰۲۱، نامه‌های متعددی از سوی بخش روابط اقتصادی (ERD)^۱ وزارت امور مالی بنگلادش به ۱۹ وزارتخانه ارسال شد و از آن‌ها خواسته شد پروژه‌های توسعه‌ای مدنظر خود را در قالب پیشنهادهای اولیه برای اخذ وام از بانک به وزارتخانه ارسال نمایند. در حالی که امکان تامین مالی هر پروژه توسعه‌ای تا مبلغ ۳۰۰ میلیون دلار وجود داشت، اما پس از گذشت یک سال از عضویت بنگلادش در بانک، تنها یک پروژه تامین آب در داکا به ارزش ۲۴۵ میلیون دلار به بانک ارسال شد. به طور کلی، مقامات دولتی بنگلادش دلایل متعددی در این زمینه ذکر کرده‌اند:

- عدم اطلاع‌رسانی دقیق شرایط و ضوابط اخذ وام توسط بخش روابط اقتصادی وزارت امور مالی؛
- عدم تطابق وام‌های بانک با نیازهای مالی وزارتخانه‌ها از لحاظ موضوع و میزان وام؛
- عدم تایید پیشنهادات اولیه ارائه شده از سوی وزارتخانه‌ها توسط کمیسیون برنامه‌ریزی بنگلادش^۲ در وزارت برنامه‌ریزی؛
- انتظار برای تصویب اعطای برخی از معافیت‌های مالیاتی به پروژه‌های تامین مالی شده توسط بانک؛ و
- نرخ بالای بهره وام‌های بانک توسعه نوین در مقایسه با بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت آسیا ناشی از نوظهور بودن و رتبه اعتباری پایین‌تر آن [۱۱].

1. Economic Relations Division
2. Bangladesh Planning Commission

۲۰۳. مصر

◆ قبل از عضویت: شرایط و دلایل پذیرش

کشور مصر با جمعیتی بالغ بر ۱۰۴ میلیون نفر به لحاظ جغرافیایی در شمال شرقی آفریقا و از نظر اقتصادی در ردیف کشورهای با درآمد متوسط روبه پایین قرار دارد. سند چشم‌انداز ۲۰۳۰ مصر که اولویت‌های اقتصادی، اجتماعی و محیط‌زیستی آن از جمله رفع فقر، افزایش انعطاف‌پذیری در برابر تغییرات آب‌وهوایی و بهبود حکمرانی را تبیین می‌کند، در کنار برنامه مشارکت ملی مصر (NDC)^۲ مبنای پروژه‌های بزرگ زیرساختی این کشور در حوزه‌های توسعه شهری، حمل‌ونقل عمومی، مسکن و آب‌وهوا محسوب می‌شوند [۱۲]. دو برنامه مذکور بر تعهد این کشور به توسعه پایدار دلالت دارند. گفتنی است این اقدامات مصر مورد توجه بانک قرار گرفت، به طوری که ترویج و رئیس سابق بانک توسعه نوین در بیست‌وهفتمین کنفرانس تغییرات آب‌وهوایی سازمان ملل متحد^۳ در سال ۲۰۲۲ که در مصر برگزار شد، اعلام کرد که بانک انگیزه بسیار بالایی برای توسعه همکاری‌ها بر مبنای فرصت‌های ارائه شده در این کنفرانس دارد [۱۳]. از طرف دیگر، مصر به دلایل زیر مایل به عضویت در بانک است:

- تنوع‌بخشیدن به شرکای اقتصادی فراتر از اروپا و منطقه منا با هدف کاهش

تقاضای داخلی برای دلار در ازای ارزهای ملی کشورهای بریکس [۱۴]:

1. Egypt Vision 2030

2. Nationally Determined Contribution

برنامه مشارکت ملی در واقع به‌منزله برنامه اقدام در حوزه آب‌وهوا برای کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای است. تمام کشورهایی که معاهده پاریس را امضا کرده‌اند ملزم به تهیه این برنامه و به‌روزرسانی آن هر پنج سال یک بار هستند. در همین راستا، کشور مصر پلتفرم نوفی (NWEF) را با هدف تسریع برنامه ملی آب‌وهوا در سال ۲۰۲۲ راه‌اندازی کرده و از این طریق منابع مالی مورد نیاز برای اجرای پروژه‌ها را تامین می‌کند. رجوع شود به:

<https://moic.gov.eg/page/nwfe>

3. COP27

- بهره‌گیری از تجربه کشورهای عضو بانک در راستای صنعتی‌شدن و افزایش نرخ رشد اقتصادی؛
- امضای توافقنامه‌های مبادله تجاری با ۶۸ کشوری که در تعامل با کشورهای عضو گروه بریکس هستند و در نتیجه ایجاد بازار مشترک برای ترویج کالاها و محصولات مصری؛
- بهره‌مندی از حوزه‌های تحت حمایت بانک در جهت حمایت از توسعه پایدار و تقویت همکاری‌های منطقه‌ای از طریق سرمایه‌گذاری با تاکید بر زیرساخت‌ها [۱۵]؛
- برخورداری از امکان تامین مالی آسان، کم‌هزینه و بلندمدت از طریق بانک در شرایطی که دسترسی به سایر منابع مالی خارجی سخت و پرهزینه است؛ و
- جذب سرمایه‌گذاری‌های خصوصی در پروژه‌های توسعه‌ای بزرگ در جهت افزایش مشارکت بخش خصوصی [۱۶].

◆ عضویت: تاریخ، میزان سرمایه و حق رأی

در ۲۳ ژانویه ۲۰۲۳، مجلس نمایندگان مصر حکم ریاست جمهوری مصر به شماره ۶۲۸ مورخ ۲۰۲۲ در مورد توافق‌نامه الحاق مصر به بانک توسعه نوین را تصویب کرد. بر مبنای تصمیم مدیریت بانک، حداکثر سرمایه پذیره‌نویسی شده معادل ۱/۱۹۶ میلیارد دلار می‌باشد که ۹۵۶/۸ میلیون دلار آن سرمایه قابل بازر خرید بوده و ۲۰ درصد آن تحت عنوان سرمایه پرداخت شده به مبلغ کل ۲۳۹/۲ میلیون دلار در هفت قسط سالانه بر اساس جدول زمانی تعیین شده پرداخت می‌شود [۱۵]. سهم فعلی مصر ۲/۲۷ درصد از قدرت رأی بانک را تشکیل می‌دهد که بالاترین سهم در میان کشورهای عضو غیرموسس بانک است [۱۷]. لازم به ذکر است رتبه اعتباری مصر در تاریخ اخذ پذیرش عضویت یعنی

جولای ۲۰۲۱ مطابق گزارش‌های دو موسسه مودیز و فیچ به ترتیب B2 و B+ با چشم‌اندازی پایدار بوده‌است [۱۸].

◆ پس از عضویت: تسهیلات و خدمات دریافت شده از بانک

گزارشات رسمی ارائه شده توسط بانک نشان می‌دهند تاکنون هیچ پروژه‌ای در کشور مصر از طرف بانک تامین مالی نشده‌است [۲۲].

۳.۳. امارات متحده عربی

◆ قبل از عضویت: شرایط و دلایل پذیرش

امارات متحده عربی کشوری در شبه جزیره عربستان با جمعیتی بالغ بر ۱۰ میلیون نفر بوده و از نقطه نظر جایگاه اقتصادی در زمره کشورهای با درآمد بالا قرار دارد. عوامل متعددی کشورهای موسس بانک را ترغیب به پذیرش امارات به عنوان عضو جدید کرده‌است. برخی از این عوامل عبارتند از:

- عدم وجود دفتر منطقه‌ای بانک در خاورمیانه؛
- عدم وجود مرز مشترک با هیچ‌یک از اعضای بانک (مبتنی بر سیاست توازن جغرافیایی)؛
- ثروت امارات متحده عربی: کشور امارات به دلیل درآمد قابل توجهی که از فروش ذخایر هیدروکربنی به دست می‌آورد به عنوان عنصری کلیدی مورد توجه بانک قرار گرفت. صندوق سرمایه‌گذاری دولتی ابوظبی^۱ در سال ۲۰۲۱ با حدود ۶۵۰ میلیارد دلار دارایی به عنوان چهارمین صندوق ثروت دولتی جهان به شمار می‌آید. علاوه بر این،

1. Abu Dhabi Investment Authority

شرکت سرمایه‌گذاری مبادله^۱ یکی دیگر از صندوق‌های ثروت دولتی است که در سال ۲۰۲۱ تقریباً ۲۳۲/۲ میلیارد دلار دارایی تحت مدیریت داشت. با توجه به اینکه بانک نتوانسته بود رتبه اعتباری مناسبی از موسسه‌های رتبه‌بندی اعتباری جهانی دریافت کند، عضویت کشور ثروتمند امارات با رتبه اعتباری بالا می‌توانست اثرات مثبت زیادی برای بانک به همراه داشته باشد؛ (۱) با ارتقای رتبه اعتباری بانک امکان افزایش مقیاس سرمایه فراهم می‌آمد [۲۰]؛ (۲) رتبه اعتباری پایین دو عضو دیگر بانک یعنی بنگلادش و مصر را جبران می‌کرد؛ (۳) ریسک تمرکز در بانک را کاهش می‌داد؛

● سازگاری فرهنگ کارآفرینی نوآورانه در امارات با اهداف بانک مبنی بر کاهش فرآیندها و تسریع در ایجاد پروژه‌ها؛

● سازگاری مدل فعالیت‌های عملیاتی در امارات با سند راهبردی بانک (۲۰۱۷ الی ۲۰۲۱): به این معنی که اولاً فعالیت‌های عملیاتی بانک به تدریج گسترش می‌یابند و ثانیاً گسترش به صورتی است که نمی‌تواند کارآیی سیستم را از طریق فشار بیش از اندازه بر فرآیند تصمیم‌گیری و اجرایی کاهش دهد [۱۹]؛

● تمایل زیاد امارات برای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر با هدف کاهش اثرات منفی تغییرات آب‌وهوایی: این رویکرد کاملاً با هدف بانک مبنی بر توسعه نوآوری محصول و اولویت قراردادن توسعه پایدار از طریق زیرساخت‌های سبز مطابقت دارد. تمایل مقامات امارات به توسعه سبز را می‌توان در مواردی مانند امضای معاهده پاریس در سال ۲۰۱۶ به عنوان اولین کشور، پیاده‌سازی طرح راهبردی صفر خالص ۲۰۵۰ با هدف افزایش بهره‌وری انرژی و آب و کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای، احداث شهر مصدر^۳

1. Mubadala Investment Company
2. Net Zero 2050
3. Masdar City

به‌عنوان یکی از پایدارترین شهرهای جهان و میزبانی بیست‌وهشتمین کنفرانس تغییرات آب‌وهوایی سازمان ملل متحد نشان داد [۱۲].

● ارتباطات مالی گسترده امارات با سایر بازیگران مالی جهان و منطقه ازجمله بانک جهانی و بانک توسعه اسلامی؛ وجود چنین روابطی می‌تواند نقش مهمی در یکپارچه‌سازی همه کشورهای عضو در حوزه‌های مختلف شامل زیرساخت‌ها، بنادر، اتصالات جاده‌ای و غیره ایفا کند. در همین راستا، مدیر روابط و سازمان‌های مالی بین‌المللی در وزارت امور مالی امارات اظهار داشت که سایر کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا مانند اردن، عراق و مراکش می‌توانند بدون عضویت، از بانک درخواست سرمایه کنند [۲۰].

از طرف دیگر، عوامل متعددی سبب تمایل امارات برای عضویت در بانک شده‌اند که ازجمله آن‌ها می‌توان موارد زیر را برشمرد:

● وجه اشتراک امارات با دیدگاه انتقادآمیز کشورهای بریکس نسبت به چگونگی تصمیم‌گیری‌های جهانی علی‌رغم نزدیک بودن روابط راهبردی این کشور با کشورهای توسعه‌یافته غربی [۱۹]؛

● اهمیت ژئوپلیتیکی و ژئواکونومیکی کشورهای عضو بریکس: دو کشور چین و هند به‌عنوان دو عضو اصلی بریکس همواره از شرکای اصلی تجاری امارات محسوب می‌شوند. امارات با روسیه هم روابط خوبی دارد، به طوری که حتی بعد از جنگ روسیه و اوکراین نیز ارتباطات خود با مسکو را حفظ کرد و حتی افزایش داد. به‌عنوان مثال، شرکت سرمایه‌گذاری مبادله ۱/۹ درصد از سهام سیبور^۱-بزرگ‌ترین شرکت پتروشیمی در روسیه-را در اوایل دسامبر ۲۰۲۱ خریداری کرد. این شرکت

1. Sibur

اماراتی از سال ۲۰۱۰ بیش از ۳ میلیارد دلار در کشور روسیه در حوزه‌های مختلف مانند املاک، بانک، لجستیک و فناوری سرمایه‌گذاری کرده‌است. تاسیس دفاتر اداری این شرکت در ریودوژانیرو، مسکو و پکن بیانگر اهمیت کشورهای عضو بریکس برای امارات هستند؛

- فراهم‌کردن فرصت‌های تامین مالی مشترک برای سرمایه‌گذاران بخش خصوصی مانند شرکت سرمایه‌گذاری مبادله و افزایش دسترسی به بازار کشورهای بریکس؛
- پیشرفت قابل توجه بانک به طوری که در مدتی کوتاه توانست به‌عنوان بانک توسعه چندجانبه جهانی مسئول و موثر با رویکرد چالاک‌ی و کارآمدی در تامین مالی پروژه‌ها ظاهر شود؛
- کمک به پیشبرد یکپارچگی منطقه‌ای در خاورمیانه و تقویت روابط سیاسی و اقتصادی با کشورهای بریکس؛
- امکان توسعه بازارهای مالی امارات از طریق انتشار اوراق قرضه بانک در مراکز مالی بین‌المللی دبی و ابوظبی؛
- امکان تاسیس دفتر منطقه‌ای بانک در خاورمیانه و سپس تامین مالی طرح‌های زیرساختی پایدار و سبز در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا از طریق دسترسی به منابع مالی قابل توجه بانک؛ و
- ایجاد تنوع در سیاست خارجی این کشور؛ عضویت امارات در بانک می‌تواند موقعیت جهانی آن را متعادل کند و از این طریق فاصله یکسانی با شریک امنیتی خود یعنی ایالات متحده و با شرکای اصلی اقتصادی خود در جنوب و شرق آسیا فراهم کند [۲۱].

◆ عضویت: تاریخ، میزان سرمایه و حق رأی

امارات متحده عربی در اکتبر ۲۰۲۱ به عنوان یک عضو غیروام‌گیرنده به بانک ملحق شد [۱۲]. بر مبنای تصمیم مدیریت بانک مقرر شد حداکثر سرمایه پذیره‌نویسی شده امارات ۵۵۶ میلیون دلار باشد که ۱۱۱ میلیون دلار آن شامل سرمایه پرداخت شده (۲۰ درصد مبلغ سرمایه) و ۴۴۵ میلیون دلار باقیمانده شامل سرمایه قابل بازخرید است. کشور امارات در حال حاضر ۱/۰۶ درصد حق رأی دارد [۱۷]. لازم به ذکر است رتبه اعتباری امارات در تاریخ جولای ۲۰۲۱ یعنی زمان اخذ پذیرش در بانک مطابق گزارش‌های دو موسسه مودیز و فیچ به ترتیب Aa2 و AA- با چشم‌اندازی پایدار بوده است [۲۳].

◆ پس از عضویت: تسهیلات و خدمات دریافت شده از بانک

در زمان تهیه گزارش هیچ‌گونه پروژه‌ای توسط بانک در کشور امارات تامین مالی نشده است که البته با توجه به آنکه کشور امارات به عنوان عضو غیروام‌گیرنده است، عدم دریافت تسهیلات امری بدیهی است [۲۲].

سیاست‌های بانک در زمینه اعطای تسهیلات دولتی و تسهیلات دارای ضمانت دولتی

بانک در زمینه اعطای تسهیلات به دولت‌ها^۱ و یا بنگاه‌های متقاضی که ضمانت دولتی در اختیار دارند، سیاست‌های متعددی اتخاذ کرده است که در ادامه به معرفی برخی از آن‌ها پرداخته می‌شود.

- بانک مستقیماً به دولت عضو و یا مجری پروژه مانند سازمان‌ها، بانک‌ها، سازمان‌های تابع دولت و یا زیرمجموعه‌های سیاسی مورد نظر و دارای ضمانت دولتی وام می‌دهد. علاوه بر این، هیئت‌مدیره بانک مطابق ماده ۱۹ (e) توافق‌نامه ممکن است پروژه‌های کشورهای غیرعضو^۲ را که دارای اقتصاد نوظهور و یا در حال توسعه هستند را در صورتی که در بردارنده کارکردهای تشریح شده در ماده‌های ۱۹ (a) تا ۱۹ (c)

1. Sovereign Loans

۲. براساس اطلاعات ارائه شده توسط کارشناس بانک توسعه نوین، تایید پروژه‌های کشورهای غیرعضو در شرایط استثنایی و دشوار بوده و باید ضمانت دولتی یکی از کشورهای عضو را داشته باشد. همچنین طبق ماده ۱۹ (d) توافق‌نامه، چنین پروژه‌هایی باید در راستای تامین منافع یکی از کشورهای عضو باشند.

توافق نامه باشند^۱، تامین مالی کند.

● اعطای مستقیم وام به مجری پروژه که دارای ضمانت دولتی است در صورتی خواهد بود که: (۱) مجری پروژه دارای شخصیت حقوقی و قدرت قانونی برای دریافت وام و بازپرداخت آن باشد؛ (۲) براساس مقررات قانونی و سایر مقررات حاکم در کشور عضو امکان دریافت و بازپرداخت وام در خارج از کشور وجود داشته باشد؛ و (۳) مجری پروژه دارای توانایی مالی و مدیریتی باشد. چنانچه بانک اعطای مستقیم وام به مجری پروژه را ناشایست تشخیص دهد، وام را به دولت کشور عضو ارائه می کند. در صورتی که مجری پروژه یکی از نهادهای دولتی باشد نیز وام به دولت کشور عضو پرداخت می شود.

● بانک تمام هزینه های معقول و موجه یک پروژه از جمله بهره ای را که در طول دوره ساخت پروژه به وام آن افزوده می شود را تامین می کند. مبالغ وام ها به صورت ارزهای خارجی رایج^۲ مانند دلار/یورو و یا به شکل ارزهای ملی کشورهای عضو قابل پرداخت هستند.

● بانک می تواند با درخواست وام گیرنده مبنی بر تبدیل تمام یا بخشی از مبلغ پرداخت شده یا پرداخت نشده وام به ارز انتخابی، تبدیل نرخ بهره از حالت شناور به ثابت یا بالعکس در طول فرآیند وام و یا تعیین سقف یا حدود نرخ بهره شناور موافقت کند. لازم به ذکر است که تغییر ارز و نرخ بهره وام به مقررات مربوط به وام مورد تقاضا و همچنین دستورالعمل های تغییر ارز و نرخ بهره بستگی دارد که ممکن است هر زمانی به صورت یک طرفه تغییر کند.

۱. کارکردهای بانک شامل تامین مالی پروژه های دولتی، خصوصی، دولتی-خصوصی در حوزه های مختلف کسب و کار، کشاورزی، خدماتی و صنعتی از طریق ابزارهای مختلف مالی مانند وام، مشارکت، انتشار اوراق بهادار، اعطای ضمانت، همکاری در زمینه تامین مالی با سایر نهادهای مالی و بانک های تجاری همراه با ارائه کمک های فنی می شوند [۶]

- نرخ بهره و همچنین میزان کارمزدهای مربوطه به طور یکسان برای همه کشورهای عضو اعمال می‌شود.
- متغیرهای تاثیرگذار برای تعیین مدت بازپرداخت وام عبارتند از: الف) عمر اقتصادی پروژه‌ها؛ ب) وضعیت مالی و توان کشور وام‌گیرنده برای بازپرداخت بدهی؛ ج) جریان درآمد حاصل از پروژه؛ و د) وضعیت بازپرداخت بدهی در کشورهای عضو بانک. نکته قابل ذکر آنکه حداکثر مدت بازپرداخت وام بیش از ۱۹ سال نخواهد بود.
- بانک روش‌های متنوعی را برای بازپرداخت وام ارائه می‌کند که عبارتند از: بازپرداخت خطی مستقیم^۱، بازپرداخت سالانه^۲، بازپرداخت سفارشی و مختص هر وام‌گیرنده^۳ به منظور همسوکردن فرآیند بازپرداخت وام با الگوی جریان نقدی هر پروژه، بازپرداخت مساوی اقساط و بازپرداخت یکجا^۴.
- بانک وام‌های قابل پرداخت متنوعی به شرح زیر تعریف کرده است:

اطلاع‌نگاشت ۲: انواع وام‌های قابل پرداخت بانک توسعه نوین

وام پروژه^۵: این نوع وام با هدف اجرای پروژه پرداخت می‌شود.

1. Straight-Line
2. Annuity
3. Tailor-Made
4. Bullet Repayment
5. Project Loan

تسهیلات مالی پروژه (PFF): این نوع از تسهیلات رویکردی کل نگر با هدف توسعه مجموعه‌ای از پروژه‌های مرتبط با یکدیگر (پروژه‌های فرعی)^۲ دارند. هیئت مدیره بانک از این تسهیلات به منظور تامین مالی تعدادی از پروژه‌های فرعی استفاده می‌کند.

تسهیلات مالی چندبخشی (MFF): این نوع از تسهیلات به تامین مالی پروژه‌های زیرساختی بزرگی که نیازمند اجرای چندمرحله‌ای و طولانی هستند، می‌پردازند.

تسهیلات توسعه دولتی (DFFS): یک روش وام‌دهی است که بانک از طریق آن وام‌های دارای ضمانت دولتی را به واسطه‌های مالی در کشورهای عضو خود به منظور اجرای پروژه‌های زیرساختی و توسعه پایدار ارائه می‌دهد. نهادهای واسطه مالی از وام‌های بانک به عنوان وام فرعی برای تامین مالی پروژه‌های فرعی استفاده می‌کنند. بانک برای ارائه این نوع تسهیلات، واسطه‌های مالی و حوزه فعالیت آن‌ها را با استفاده از معیارهای زیر ارزیابی می‌کند: (۱) محیط اقتصاد کلان، چارچوب نظارتی و سلامت نظام مالی کشور وام‌گیرنده؛ (۲) سلامت مالی واسطه مالی که به عواملی همچون کفایت سرمایه، کیفیت دارایی، نقدینگی و سودآوری بستگی دارد؛ (۳) سیاست‌های مدیریتی و استانداردهای شرکتی و حاکمیت مالی شامل پیروی از مقررات احتیاطی در زمان مواجهه با محدودیت‌ها و سیاست‌ها و شیوه‌های افشای مالی؛ (۴) رویه‌های داخلی برای ارزیابی اعتبار، مدیریت ریسک و ارزیابی و تایید پروژه؛ (۵) قابلیت ارزیابی اثرات اجتماعی و محیط‌زیستی پروژه‌های فرعی و نظارت بر مدیریت اثرات این پروژه‌ها مطابق با استانداردهای ملی؛ (۶) سلامت راهبرد کسب‌وکار، برنامه‌ها و سابقه کشور عضو در بخش‌های موردنظر بانک؛ (۷) استقلال در تصمیم‌گیری‌های مربوط به قیمت‌گذاری؛ و (۸) سازوکارهای مبارزه با پول‌شویی.

1. Project Finance Facility
2. Vertically or Horizontally Inter-Linked Projects
3. Multi-Tranche Financing Facility
4. Development Finance Facility- Sovereign

وام توسعه پایدار (SDL): این نوع وام به منظور حمایت از دولت‌های عضو بانک برای ترویج طرح‌های سرمایه‌گذاری در زمینه توسعه پایدار اعطا می‌شود. طرح‌هایی مانند مشوق‌ها (انرژی‌های تجدیدپذیر، اتلاف انرژی، بهبود بهره‌وری انرژی، کاهش انتشار کربن، اندازه‌گیری تامین آب شهری و غیره) و تامین مالی پروژه‌هایی که از نظر اقتصادی توجیه‌پذیر هستند، اما از نظر مالی پایدار نیستند (به‌عنوان مثال از طریق تشویق مشارکت‌های دولتی خصوصی/مشارکت خصوصی در پروژه‌های زیرساختی) در این دسته از وام‌ها قرار می‌گیرند [۳۰].

فرآیند ارزیابی و انتخاب پروژه

فرآیند پردازش پروژه در بانک با مشارکت کامل دولت کشور عضو، وام‌گیرنده، ذینفعان پروژه و افراد اثرپذیر از پروژه انجام می‌شود. این فرآیند در مورد موسسات مالی ملی کشورهای عضو (به‌طور کامل یا اکثریت سهام آن‌ها در اختیار دولت کشور عضو باشد) که ضمانتنامه دولتی در اختیار ندارند نیز اعمال می‌شود [۳۰]. هدف بانک این است که فرآیند زمانی شناسایی تا تایید و پرداخت تسهیلات به پروژه‌ها طی مدت ۶ ماه انجام شود [۵۸]. شایان ذکر است پروژه در صورتی موردقبول بانک خواهد بود که توسط دیگر شرکای توسعه یا واسطه‌های مالی ملی و یا سایر تأمین‌کنندگان مالی ارزیابی شده باشد، مشروط به آنکه با الزامات بانک مطابقت داشته باشد. در ادامه، مهم‌ترین موارد موردنظر بانک در هر مرحله از فرآیند ارزیابی به‌طور مختصر شرح داده می‌شود [۳۲].

اطلاع‌نگاشت ۳: فرآیند ارزیابی و انتخاب پروژه

◆ شناسایی پروژه

پروژه‌های شناسایی‌شده شامل آن دسته از پروژه‌هایی هستند که کشور برای دستیابی به اهداف بلندمدت خود (مانند سند چشم‌انداز) در قالب یک طرح مشارکت کشوری^۲ تعریف کرده است. در صورتی که پروژه معرفی شده بخشی از طرح مشارکت کشور باشد، آنگاه بانک به این نتیجه می‌رسد که پروژه مطابق با اولویت‌های راهبردی بانک و دولت است و به درستی با برنامه سرمایه‌گذاری دولت و اولویت‌های سرمایه‌گذاری بخشی یکپارچه شده است. با این حال، پروژه‌ای که بخشی از طرح مشارکت کشور هم نباشد ممکن است در فرآیند ارزیابی قرار گرفته و مورد تایید معاون رئیس و مدیر ارشد عملیاتی بانک قرار گیرد، مشروط به آنکه قبل از تأیید نهایی، تأییدیه از دولت قبلی را اخذ نماید.

◆ مفهوم پروژه، طبقه‌بندی و آماده‌سازی^۳

مفهوم پروژه: گزارش «مفهوم پروژه» اطلاعات پروژه شامل موارد زیر را دربردارد: محتوای راهبردی؛ منطق اجرا؛ دامنه و توجیه حمایتی بانک؛ هزینه‌ها و برنامه تامین

1. Project Identification
2. Country Partnership Plan
3. Project Concept, Classification and Preparation

مالی؛ معیارهای انتخاب پروژه فرعی؛ ارزیابی‌های موردنیاز برای بررسی دقیق پروژه؛ منابع موردنیاز برای فرآیند ارزیابی شامل کارکنان و مشاوران و هرگونه نیاز به کمک فنی پروژه؛ برنامه‌ریزی فرآیند ارزیابی؛ طبقه‌بندی اولیه ریسک محیط‌زیستی و اجتماعی؛ ترتیبات اجرایی و چارچوب طراحی و نظارت اولیه پروژه (DMF)^۲ براساس اطلاعات موجود.

گزارش «مفهوم پروژه» توسط کارشناسان بانک و در صورت نیاز کارشناسان دفتر منطقه‌ای بانک موردبررسی دقیق قرار می‌گیرد و در صورت نیاز اصلاح و بازنگری می‌شود. سپس گزارش نهایی مفهوم پروژه همراه با دسته‌بندی ریسک پروژه برای تأیید به معاون رئیس و مدیر ارشد عملیاتی بانک ارسال می‌شود.

طبقه‌بندی: واحد پردازش پروژه بانک، طبقه‌بندی پروژه را بر مبنای بخش و موضوع انجام می‌دهد و در صورت کسب اطلاعات بیشتر اصلاحات لازم را انجام می‌دهد.

آماده‌سازی: در صورتی‌که پروژه‌ای مطالعات امکان‌سنجی نداشته باشد، تیم پشتیبانی فنی بانک با مشورت دولت عضو و مجری پروژه، گزارش امکان‌سنجی را آماده و به گزارش مفهوم پروژه ضمیمه می‌کند.

◆ طراحی پروژه و ارزیابی^۳

طراحی: در این مرحله که همزمان با آماده‌سازی گزارش امکان‌سنجی انجام می‌گیرد، اطلاعات مختلفی درباره مطالعات تحلیلی، تیم پروژه، مجری و دولت عضو، ذینفعان پروژه، افرادی که تحت تاثیر پیامدهای نامطلوب پروژه قرار می‌گیرند و سایر ذینفعان جمع‌آوری می‌شود.

۱. برای تسهیلات توسعه دولتی، تسهیلات مالی پروژه و تسهیلات بدون ضمانتنامه دولتی به واسطه‌گری‌های مالی
2. Design and Monitoring Framework
3. Project Design and Appraisal

ارزیابی: این بخش شامل بررسی کفایت، تناسب، قابلیت اطمینان و کیفیت

معیارهای متعددی به شرح زیر است:

● **پیامدها و اثرگذاری توسعه‌ای:** شناسایی و تعریف محصول، نتایج و تأثیرات، کیفیت چارچوب نظارت و طراحی، قابلیت ارزیابی پروژه و ترتیبات نظارتی و ارزیابی؛

● **رویکرد و ارتباط راهبردی:** انسجام و پیوستگی پروژه؛ واقع‌گرایی اهداف توسعه‌ای پروژه؛ همسویی رویکرد پروژه با اهداف آن؛ مناسب بودن انتخاب ابزار و نوع تسهیلات؛ عمق مشاوره با سایر شرکای توسعه و دامنه تامین مالی مشترک؛ میزان کفایت دانش کشور و بخش مرتبط با پروژه؛ سطح مالکیت وام‌گیرنده

● **طرح تامین مالی:** کیفیت، کامل بودن و قابلیت اطمینان نسبت به برآورد هزینه و قابلیت اجرایی برنامه تأمین مالی

● **ابعاد محیط‌زیستی و اجتماعی:** میزان تطابق مسائل محیط‌زیستی و اجتماعی پروژه با چارچوب محیط‌زیستی و اجتماعی بانک؛ بانک در صورت نیاز به بررسی تأثیرات پروژه بر مسائل فقر و برابری جنسیتی نیز می‌پردازد.

● **ابعاد امانتداری:** شامل دو عنصر پایداری مالی و مدیریت مالی پروژه و تدارکات خرید کالا و تجهیزات؛ ارزیابی پایداری مالی و مدیریت مالی پروژه مطابق سیاست مدیریت مالی و تحلیل مالی و اقتصادی پروژه‌ها و ارزیابی تدارکات مطابق سیاست تدارکات بانک انجام می‌شود.

● **ابعاد فنی و اقتصادی:** پروژه‌ها باید از نظر فنی دقیق باشند، به این معنا که با تحلیل انواع روش‌های جایگزین، تحلیل مناسب و دقیقی از روش فنی انتخاب شده ارائه

نماید. کیفیت و انسجام منطق اقتصادی پروژه نیز باید منطبق با سیاست مدیریت مالی و تحلیل مالی و اقتصادی پروژه‌ها باشد.

● **ابعاد سیاستی و نهادی:** بررسی فضای حاکم بر سیاست‌های کلان اقتصادی و بخشی؛ شناسایی صحیح نهادها، موسسات و ارزیابی نقاط قوت و نقاط ضعف؛ و مناسب بودن همراه با واقع‌گرایی شاخص‌های ظرفیت‌سازی

● **ترتیبات اجرایی:** ظرفیت مدیریت پروژه و سوابق مجری، کفایت ترتیبات اجرایی، چشم‌انداز تکمیل پروژه در بازه زمانی مقرر، آمادگی برای اجرا، کیفیت و کامل بودن تفاهم‌نامه مدیریت پروژه (PAM)^۱ و مناسب بودن تمهیدات برای نظارت و بررسی پیشرفت اجرای پروژه

● **ارزیابی و مدیریت ریسک:** وضوح و صراحت در شناخت ریسک‌های کلی پروژه و راهبردهای مورد استفاده برای مدیریت و کاهش ریسک‌ها

● **دستیابی بلندمدت پروژه به اهداف توسعه‌ای:** مجری پروژه باید توضیح دهد در صورتی که یک پروژه درآمدی از فعالیت‌های خود نداشته باشد و یا درآمد آن بسیار جزئی باشد، چه تمهیدات بودجه‌ای برای ادامه فعالیت‌های عملیاتی آن در نظر گرفته شده است.

در پایان، تیم ارزیابی یک گزارش مختصر از طریق رئیس و مدیر کل بخش پردازش پروژه به معاون رئیس و مدیر ارشد عملیاتی بانک ارسال کرده و راهنمایی‌های لازم در مورد سایر مسائل مربوط به ارزیابی پروژه را دریافت می‌کند. سپس تیم پروژه براساس این راهنمایی‌ها پیش‌نویس سند پروژه به هیئت‌مدیره (PDB)^۲ را تهیه کرده و بخش حقوقی بانک نیز پیش‌نویس قرارداد تسهیلات را آماده می‌کند.

1. Project Administration Memorandum
2. Project Document to the Board

◆ بررسی داخلی پس از ارزیابی

پیش نویس «سند پروژه به هیئت مدیره» توسط کارشناسان بانک از جنبه‌های زیر مورد بررسی دقیق‌تر قرار می‌گیرد: سیاست بخشی و جنبه‌های فنی و طراحی؛ چارچوب طراحی و نظارت؛ مسائل محیط‌زیستی و اجتماعی؛ تدارکات خرید کالا و تجهیزات؛ تأمین مالی مشترک؛ تجزیه و تحلیل مالی و اقتصادی؛ سرمایه‌گذاری، روش‌های تأمین مالی و پرداخت‌ها؛ پیامدهای قانونی؛ و ترتیبات اجرایی.

پس از بررسی و اخذ نظرات دفتر منطقه‌ای بانک، پیش نویس «سند پروژه به هیئت مدیره» مورد بازنگری قرار می‌گیرد و برای معاون رئیس و مدیر ارشد عملیاتی بانک ارسال می‌شود. سپس آن‌ها یک جلسه بین بخشی با هدف بررسی موضوعات متعدد نظیر آمادگی پروژه و کفایت فرآیند ارزیابی؛ اقدامات مربوط به پیشبرد تدارکات کالا و تجهیزات و تأمین مالی هزینه‌هایی که قبل از انعقاد قرارداد انجام گرفته است؛ ریسک‌ها و اقدامات لازم برای مدیریت و کاهش آن‌ها؛ و کفایت ترتیبات اجرایی برگزار می‌کنند. در پایان تصمیمات لازم در مورد آمادگی پروژه برای انجام مذاکرات اتخاذ می‌شود.

◆ مذاکرات تسهیلات^۲

پس از تایید انجام مذاکره، «سند پروژه به هیئت مدیره» و قرارداد تسهیلات همراه با دعوت‌نامه برای شروع مذاکرات به وام‌گیرنده ارسال می‌شود. در دعوت‌نامه به وام‌گیرنده اطلاع داده می‌شود که اسناد ارسالی به دلیل امکان تغییر محتوا باید محرمانه تلقی شوند و این اسناد بانک را متعهد به تأمین مالی پروژه نمی‌کنند.

1. Retroactive Financing
2. Loan Negotiation

مسئول تیم پروژه مذاکرات را هدایت می‌کند و مشاور پروژه نیز صورتجلسه‌ای را برای امضای هر دو طرف آماده می‌کند. پس از پایان مذاکرات، «سند پروژه به هیئت‌مدیره» همراه با قرارداد تسهیلات در اختیار کمیته اعتبارات و سرمایه‌گذاری (CIC)^۱ بانک قرار می‌گیرند.

◆ روند تأیید^۲

کمیته اعتبارات و سرمایه‌گذاری پس از بررسی «سند پروژه به هیئت‌مدیره»، اسناد پشتیبان و قرارداد تسهیلات درباره روند ارسال مستندات به هیئت‌مدیره برای اخذ تصمیم نهایی تصمیم‌گیری می‌کند. به‌طور کلی، دوره گردش در هیئت‌مدیره ۱۵ روز می‌باشد.

◆ ترتیبات اجرایی پروژه^۳

در طی فرآیند ارزیابی، تیم پروژه با دولت یا مجری در مورد راهنمای مدیریت پروژه به توافق می‌رسند و براساس آن یک یادداشت تفاهم^۴ تهیه می‌کنند. راهنمای مدیریت پروژه اطلاعات مربوط به وظایف ذینفعان را در اختیار آن‌ها قرار می‌دهد و بدین ترتیب باعث تسهیل اجرای کارآمد پروژه می‌شود. راهنمای مدیریت پروژه به «سند پروژه به هیئت‌مدیره» الحاق می‌شود. راهنمای مدیریت پروژه شامل موارد زیر است: نقاط کلیدی در اجرای پروژه و چارچوب‌های زمانی مرتبط؛ چک‌لیست آمادگی پروژه برای دستیابی به هماهنگی بهتر برای تسریع در اجرا؛ وظایف مجری و بانک در اجرای پروژه؛

1. Credit and Investment Committee
2. Approval Process
3. Project Implementation Arrangements
4. Memorandum Of Understanding

ترتیبات مدیریت پروژه برای رضایت بانک؛ هزینه پروژه، تامین مالی و جریان وجوه سالانه؛
ترتیبات مدیریت مالی و نظارت؛ طرح تدارکات برای کارها، تجهیزات و مشاوران؛ مسائل
محیط زیستی و اجتماعی؛ روند نظارت بر عملکرد، ارزیابی، گزارش و ارتباطات؛ و خط مشی
ضد فساد بانک [۳۲].

سیاست‌های بانک در معاملات بدون ضمانتنامه دولتی

مدیریت بانک توسعه جدید شرایطی را فراهم کرده است که به موجب آن متقاضیان فاقد ضمانتنامه دولتی نیز بتوانند از خدمات بانکی استفاده کنند. این شرایط در واقع چارچوب سیاست‌های بانک در مواجهه با چنین متقاضیانی را تبیین می‌کند که در ادامه به طور مختصر شرح داده می‌شود (اطلاع‌نگاشت ۴).

اطلاع‌نگاشت ۴: چارچوب سیاست‌های بانک در معاملات بدون ضمانتنامه دولتی

۴	مبلغ و شیوه‌های تامین مالی	۱	الزامات کلیدی (اثرات توسعه‌ای، هماهنگی با طرح مشارکت کشوری و سیاست‌های بانک، پایداری اقتصادی مالی و تجاری)
۵	ارز و سایر شرایط تامین مالی	۲	شرایط متقاضی و محل طرح
۶	فرآیند ارزیابی	۳	مخارج و هزینه‌های قابل قبول

◆ الزامات کلیدی

مدیریت بانک شرایط خاصی را برای پذیرش طرح‌ها اعلام کرده‌است. این شرایط که از آن با نام الزامات کلیدی نام برده می‌شود شامل اثرات توسعه‌ای طرح، پایداری اقتصادی، مالی و تجاری طرح و هم‌راستا بودن آن با سیاست‌های بانک و اهداف کشور متقاضی و سایر موارد مدنظر بانک می‌باشد.

- اثرات توسعه‌ای: درخواست مجری باید بیانگر اثرات توسعه‌ای واضح و معنادار باشد و نشان دهد که تامین مالی بانک می‌تواند امکان افزایش پایداری پروژه از نظر مالی، محیط‌زیستی و اجتماعی؛ ایجاد مشاغل جدید در مناطق عقب‌مانده اقتصادی؛ افزایش خدمات؛ انتقال مهارت‌ها و یا فناوری بهتر؛ و ارتقای استانداردهای حاکمیت شرکتی را فراهم آورد؛

- هماهنگی با طرح مشارکت کشوری و سیاست‌های بانک: درخواست مجری باید با اهداف راهبردی و اولویت‌های طرح مشارکت کشوری سازگار باشد؛ توسعه بخش خصوصی را از طریق ترویج مشارکت‌های دولتی-خصوصی و دیگر ترتیبات مشارکت نوآورانه تقویت کند؛ و با کلیه قوانین ملی و قوانین بانک به‌ویژه قوانین مربوط به جنبه‌های محیط‌زیستی و اجتماعی، تدارکات، مبارزه با فساد و مبارزه با پولشویی تطابق داشته باشد؛

- پایداری اقتصادی، مالی و تجاری؛

- همکاری با سایر موسسات مالی: بانک به دنبال تکمیل تلاش‌های مؤسسات مالی چندجانبه، مؤسسات مالی منطقه‌ای و سازمان‌های دیگر است. بدین منظور، بانک بر مزیت‌های نسبی خود (ازجمله تمرکز بر بلندمدت) تکیه می‌کند و در عین حال به دیگر شرکای تامین مالی اجازه می‌دهد نقش خاص خود را ایفا کنند؛

- عدم مخالفت دولت: بانک تنها در صورتی با درخواست مجری موافقت می کند که دولت کشور مخالفتی نداشته باشد. بر این اساس، اخذ موافقت دولت قبل از تصویب طرح در هیئت مدیره الزامی است؛ و
- نوآوری و انعطاف پذیری.

◆ شرایط متقاضی و محل طرح

مجری دریافت خدمات باید در کشور عضو بانک ثبت شده باشد و در قالب یکی از دو حالت زیر قرار بگیرد:

الف) حداقل ۵۰ درصد از سرمایه آن متعلق به افراد یا نهادهای خصوصی باشد.
ب) مالکیت اکثریت آن یعنی بیش از ۵۰ درصد سرمایه در اختیار دولت (های) کشور (های) عضو باشد، مشروط بر اینکه واحد تجاری از نظر قانونی و مالی مستقل باشد، براساس اصول تجاری عمل کند و بتواند به طور مستقل از دولت، قراردادهای معتبری را برای تامین مالی منعقد کند.

به همین ترتیب، طرح مورد درخواست باید در یک کشور عضو و در یک منطقه غیرقابل مناقشه واقع شده باشد. اگر طرح مورد درخواست در یک اقتصاد نوظهور یا کشور در حال توسعه غیرعضو واقع شده باشد، براساس ماده ۱۹ (e) توافق نامه اعمال می شود.

◆ مخارج و هزینه های قابل قبول

بانک تمام هزینه های معقول یک پروژه از جمله هزینه های بهره مربوط به تامین مالی دوره ساخت، هزینه های بیمه و هزینه های مدیریت پروژه را پرداخت می کند. علاوه بر این، بانک ممکن است هزینه های قابل قبول مربوط به پروژه که حداکثر تا ۱۲ ماه قبل

از امضای قرارداد توسط مجری پرداخت شده‌اند را تا سقف ۲۰ درصد از مبلغ تسهیلات تأمین مالی کند.

◆ مبلغ و شیوه‌های تأمین مالی

- حداکثر تعهد بانک در قبال طرح پذیرش شده براساس یکی از موارد زیر تعیین می‌شود:
- بیشتر از ۲۵ درصد کل هزینه یک پروژه نباشد؛
 - حداکثر مبلغ ۳۰۰ میلیون دلار (یا هر آستانه دیگری که توسط سیاست مدیریت ریسک اعتباری بانک تعیین شده است) در رابطه با هر گیرنده یا متعهد؛ و

◆ محدودیت‌های تعیین شده توسط سیاست مدیریت ریسک اعتباری بانک در

رابطه با هر بخش یا یک کشور.

تأمین مالی بانک در قالب وام، ضمانتنامه و سهام صورت می‌گیرد. بانک وام‌هایی از طریق تأمین مالی مشترک با موسسات مالی بین‌المللی، منطقه‌ای و ملی و بانک‌های تجاری پرداخت می‌کند. اعطای وام به منظور توسعه بازار سرمایه و پرداخت وام با هدف تأمین مالی مجدد وام‌های موجود براساس مفاد توافق‌نامه بانک امکان‌پذیر است. افزون بر آن، بانک طیف گسترده‌ای از ضمانتنامه‌ها ارائه می‌کند که از جمله آن‌ها می‌توان به ضمانت اعتباری و ضمانت ریسک سیاسی؛ تضمین‌های بدون قید و شرط یا مشروط؛ تضمین به‌عنوان متعهد اولیه یا متعهد ثانویه؛ ضمانت بخشی از تأمین مالی؛ تضمین وام‌های سهامداران؛ تضمین ابزارهای بدهی بازار سرمایه؛ و تأمین مالی بیرونی^۱ اشاره کرد. ضمانت‌ها ممکن است با شرکای مالی بین‌المللی و محلی در بخش دولتی

۱. منظور وامی است که به پروژه داده می‌شود تا در یک دوره زمانی طولانی بازپرداخت گردد. این وام جایگزین وام کوتاه‌مدتی شده است که برای ساخت پروژه پرداخت شده بود.

یا خصوصی مانند بانک های تجاری، بانک های توسعه، شرکت های بیمه، صندوق های بازنشستگی، نهادهای بازار سرمایه، آژانس های اعتبار صادراتی، بانک صادرات و واردات صادر شوند.

سیاست بانک ایجاب می کند که سرمایه گذاری بانک در یک واحد تجاری از ۲۵ درصد سرمایه منتشر شده/تقسیم شده واحد تجاری تجاوز نکند و بانک بزرگ ترین سهامدار آن واحد نباشد. علاوه بر این، بانک براساس ماده ۲۰ (c) توافق نامه به دنبال حفظ تنوع معقول در سرمایه گذاری ها است و پیشنهاد می کند که مسئولیت مدیریت یک واحد تجاری یا شرکتی که در آن سرمایه گذاری کرده است (به جز در صورت لزوم برای حفاظت از سرمایه گذاری های خود) را به عهده نگیرد.

♦ ارزش و سایر شرایط تامین مالی

وام های بانک با ارزش خارجی یا ارزش ملی با نرخ بهره شناور یا ثابت پرداخت می شوند. ضمانتنامه های بانک نیز به ارزش های خارجی یا ارزش ملی و یا هر دو صادر می شوند.

♦ فرآیند ارزیابی

فرآیند ارزیابی پروژه شامل مفهوم پروژه، بررسی دقیق و رتبه بندی، گزارش کمیته اعتبارات و سرمایه گذاری بانک و تاییدیه هیئت مدیره می شود که به اختصار در ادامه توضیح داده می شود:

مفهوم پروژه: گزارش مفهوم پروژه با هدف حصول اطمینان از تطابق درخواست پیشنهادی با اصول، اولویت ها، راهبردها و سیاست های بانک، طرح مشارکت کشور، تدارکات، چارچوب محیط زیستی و اجتماعی و الزامات مدیریت ریسک و همچنین

تایید ساختار تجاری درخواست پیشنهادی و توافق در مورد دستور مذاکره با مجری تهیه می‌شود. افزون بر آن، تیم پروژه به بررسی نگرانی‌های بانک در ارتباط با صداقت یا پول‌شویی و تامین مالی تروریسم می‌پردازد. در واقع، گزارش مفهوم پروژه تصویری کلی از اجزای مختلف پروژه به شرح زیر ارائه می‌دهد: همسویی پروژه با راهبردهای ملی، طرح مشارکت کشوری و اهداف راهبردی بانک؛ ترتیبات اجرایی پروژه؛ ذینفعان کلیدی و توضیح مختصری در مورد تجربه آن‌ها؛ اثرات توسعه‌ای پروژه؛ شاخص‌های مالی-اقتصادی و ارزیابی ریسک اولیه؛ هزینه‌های مورد درخواست و برنامه تامین مالی؛ بخش‌های کلیدی درخواست که نیازمند بررسی دقیق است؛ منابع مورد نیاز برای ارزیابی (کارکنان و مشاوران)؛ تهیه برنامه زمانی ارزیابی؛ و طبقه‌بندی اولیه ریسک‌های محیط‌زیستی و اجتماعی.

تیم پروژه پس از تهیه گزارش مفهوم پروژه، آن را برای تصویب توسط ریاست معاون رئیس و مدیرارشد عملیاتی بانک در جلسه بررسی عملیات بانک¹ ارائه می‌دهد. سپس منابع مورد نیاز برای انجام بررسی‌های لازم در فرآیند ارزیابی براساس خروجی این جلسه مشخص خواهند شد.

ارزیابی دقیق: بخش عملیات بانک تمامی ابعاد درخواست مجری شامل جنبه‌های توسعه‌ای، عملیاتی، بازار، مالی، اقتصادی، حقوقی، حاکمیت شرکتی، پول‌شویی یا تامین مالی تروریسم، محیط‌زیستی و اجتماعی را به‌طور دقیق بررسی می‌کند. اگر پروژه توسط یک شرکت موجود راه‌اندازی شود، پروژه جدید و عملیات یکپارچه (پروژه موجود و پروژه جدید) مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. سپس «پیش‌نویس سند پروژه» براساس اطلاعات جمع‌آوری شده برای هیئت‌مدیره آماده می‌شود و بخش ریسک

1. Operations Review Meeting

بانک بر مبنای آن ارزیابی اعتباری انجام می دهد. در مرحله بعد نیز گزارش ارزیابی برای تصویب توسط ریاست معاون رئیس و مدیر ارشد عملیاتی بانک در جلسه بررسی عملیات بانک ارائه می شود.

کمیته اعتبارات و سرمایه گذاری: گزارش های نهایی شده در مراحل قبل در اختیار کمیته اعتبارات و سرمایه گذاری بانک جهت تایید نهایی قرار داده می شود. سپس در صورت موافقت کمیته، گزارش به هیئت مدیره ارسال می شود. اگر «سند پروژه به هیئت مدیره» ظرف مدت ۱۲ ماه پس از بررسی و تأیید کمیته به هیئت مدیره ارائه نشود، درخواست مجری باید مجدداً توسط کمیته برای ارسال به هیئت مدیره تایید شود.

گواهی پایان: پس از تایید هیئت مدیره، تیم پروژه در مورد مسائل تجاری، عملیاتی و حقوقی برجسته مذاکره می کند. شرایط و ضوابط مذاکره در گزارشی تحت عنوان گواهی پایان ثبت می شود. پس از تایید گواهی پایان توسط مدیرکل بخش عملیات و بخش ریسک بانک، اسناد قانونی به منظور انجام معامله امضا می شوند [۳۳].

منابع تامین مالی پروژه‌های بانک توسعه نوین

- براساس ماده ۱۸ توافق نامه بانک، منابع مالی در دسته بندی های زیر قرار می گیرند:
- سرمایه پرداخت شده و قابل بازخرید اعضا، به جز قسمتی از آن که ممکن است در یک یا چند صندوق ویژه کنار گذاشته شود؛
- وجوه و سود دریافتی ناشی از بازپرداخت وام ها یا ضمانتنامه ها و عواید حاصل از واگذاری سرمایه گذاری ها [۶]؛ و
- وجوهی که از طریق استقراض به موجب اختیارات اعطا شده در فصل ۵ توافق نامه بانک جمع آوری شده است. بر مبنای مفاد فصل ۵، بانک می تواند از کشورهای عضو و یا دیگر کشورها استقراض کند^۱ و یا منابع لازم را از طریق انتشار اوراق بهادار در کشورهای عضو و سایر کشورها به دست آورد.^۲ در راستای جذب منابع مالی کم هزینه

۱. در دسامبر ۲۰۲۳، بانک توسعه نوین با موفقیت اولین تسهیلات مدت دار سندیکایی خود را به مبلغ ۲ میلیارد دلار (مبلغ پایه ۱/۲۵ میلیارد دلار و امکان افزایش ۰/۷۵ میلیارد دلار) دریافت کرد [۶۵].

۲. ابزارهای بدهی بانک در تعهد مستقیم هیچ یک از اعضای آن نیست. با این حال، این ابزارها به پشتوانه سرمایه قابل بازخرید کشورهای عضو منتشر می شوند [۵۸].

از طریق انتشار اوراق بهادار، بانک خود را بر مبنای سند راهبردی ۲۰۲۲-۲۰۲۶^۱ متعهد به حفظ رتبه اعتباری بالا کرده است. از این رو، بانک ثبات نسبت حقوق صاحبان سهام به دارایی در سطح ۲۵ درصد را مدنظر قرار داده است [۲۴]. گفتنی است منابع حاصل از اوراق بهادار منتشر شده منحصرًا برای اعطای وام و سرمایه گذاری در حمایت از فعالیت های توسعه پایدار در کشورهای عضو استفاده می شوند، مشروط به آنکه کشورهای عضو هر یک از معیارهای زیر را برآورده کنند:

- مطابق با سیاست ها، دستورالعمل ها و چارچوب محیط زیستی و اجتماعی بانک عمل کنند؛

- فعالیت زیرساختی با برنامه های توسعه کشور عضو مطابقت داشته باشد؛ این تطابق ممکن است تحت برنامه ۲۰۳۰ سازمان ملل برای توسعه پایدار و یا توافق جهانی آب و هوا که در کنفرانس آب و هوای پاریس در سال ۲۰۱۵ تصمیم گیری شد، باشد.

- بانک به منظور جلوگیری از تردید، منابع حاصل از انتشار اوراق بهادار را به بخش ها یا صنایعی که در فهرست ممنوعیت محیط زیستی و اجتماعی هستند و همچنین بخش ها یا صنایعی که ممکن است دارای اثرات منفی اجتماعی یا محیط زیستی باشند، اختصاص نخواهد داد. برخی از این فعالیت ها که مورد حمایت قرار ندارند، شامل موارد زیر است: معدن و استخراج معادن؛ مشروبات الکلی؛ فناوری های مرتبط با زغال سنگ و سوخت های فسیلی؛ تولید محصولات تنباکو؛ تولید کک و فرآورده های نفتی تصفیه شده؛ فرآوری سوخت هسته ای؛ هرگونه فعالیت نیروگاه های هسته ای؛ ساخت سلاح و مهمات؛ ساخت خودروهای جنگی نظامی؛ قمار و شرط بندی؛ کسب و کارها یا فعالیت هایی که دارای سابقه فعالیت های تجاری غیرقانونی مانند

1. General Strategy for 2022-2026

فعالیت‌های پول‌شویی و تامین مالی تروریسم هستند؛ مشاغل یا فعالیت‌هایی که مرتبط با کار اجباری و یا کار کودکان هستند؛ کسب‌وکارهایی که براساس قوانین یا مقررات محلی یا کنوانسیون‌ها و توافقنامه‌های بین‌المللی غیرقانونی تلقی می‌شوند و یا مشمول حذف یا ممنوعیت‌های بین‌المللی می‌شوند؛ و مشاغلی که در تولید یا توزیع مواد رادیواکتیو و الیاف آزبست نامحدود دخیل هستند [۳۴].

اوراق بهاداری که منابع آن برای تامین مالی پروژه‌های مبنی بر ایجاد اثرات مثبت محیط‌زیستی به‌کارگرفته می‌شوند تحت‌عنوان اوراق قرضه سبز شناخته می‌شوند. فهرست بخش‌های واجد شرایط برای این دسته از اوراق در جدول ۲ ارائه شده است [۳۴].

جدول ۲: بخش‌های واجد شرایط برای اوراق قرضه سبز

همسویی با اهداف محیط‌زیستی	توضیحات	بخش‌های واجد شرایط	حوزه‌های کلیدی
کاهش تغییرات آب‌وهوا	حمایت مالی برای ترویج توسعه کشاورزی و تولید مواد غذایی از جمله <ul style="list-style-type: none"> • سرمایه‌گذاری‌هایی که بازده تولید مواد غذایی را افزایش می‌دهند و در عین حال اثرات نامطلوب بر محیط‌زیست را کاهش می‌دهند • سرمایه‌گذاری‌هایی که باعث بهبود کارایی زنجیره تولید مواد غذایی از جمله کاهش تلفات و ضایعات در فرآیند تولید و توزیع می‌شوند • سرمایه‌گذاری‌هایی که اثرات نامطلوب تولید مواد غذایی بر اکوسیستم را کاهش می‌دهند 	تجارت کشاورزی	آبیاری، مدیریت منابع آب و فاضلاب پروژه‌های توسعه پایدار
کاهش تغییرات آب‌وهوا	<ul style="list-style-type: none"> • دارایی‌ها، سیستم‌ها، زیرساخت‌ها، اجزا و خدمات حمل‌ونقل کم‌انرژی شامل راه‌آهن (مسافری یا باری)، تراموا، مترو، اتوبوس‌های سریع، وسایل نقلیه الکتریکی به‌استثنای وسایل نقلیه ریلی قابل استفاده برای حمل محصولات سوخت فسیلی 	حمل‌ونقل پاک	زیرساخت‌های حمل‌ونقل

حوزه های کلیدی	بخش های واجد شرایط	توضیحات	همسویی با اهداف محیط زیستی
۳ پروژه های توسعه پایدار	سازگاری با تغییرات اقلیمی	<ul style="list-style-type: none"> • زیرساخت های مقاوم در برابر آب و هوا شامل سیستم های دفاع در برابر سیل و زیرساخت های ارتباطی قابل استفاده در همه شرایط آب و هوایی • حذف و یا انتقال خدمات زیرساختی اصلی از مکان هایی که در معرض خطر بالای تأثیرات نامطلوب تغییرات آب و هوایی قرار دارند به مناطقی که در معرض خطر کمتری هستند • پروژه های سازگاری که به کاهش آسیب پذیری در برابر تغییرات آب و هوایی کمک می کنند 	سازگاری با تغییرات اقلیمی
۴ انرژی پاک توسعه پایدار شهری	ساختمان های کارآمد انرژی	<ul style="list-style-type: none"> • توسعه ساختمان های جدید یا نوسازی ساختمان های موجود (شامل خدمات عمومی، تجاری، مسکونی و تفریحی) مطابق با استانداردهای محیط زیستی • ساختمان هایی که مصرف چرخه عمر سطوح انرژی را حداقل ۲۰ درصد کمتر از سطح مصرف قانونی/شهری کاهش می دهند 	کاهش تغییرات آب و هوا
۵ انرژی پاک توسعه شهری	بهره وری انرژی	<ul style="list-style-type: none"> • توسعه محصولات یا فناوری هایی که مصرف انرژی را در بخش های مختلف تولیدی، صنعتی، ساختمان ها و کاهش می دهند که به عنوان نمونه می توان به بهبود فناوری روشنایی و کاهش مصرف برق در فرآیند تولید اشاره کرد • سرمایه گذاری های مبنی بر بهبود مصرف انرژی در تجهیزاتی که با سوخت فسیلی کار می کنند، مورد حمایت بانک نیستند • افزایش بهره وری در ارائه خدمات انرژی انبوه شامل سیستم های گرمایش/سرمایش منطقه ای، شبکه های هوشمند، فناوری بازیافت انرژی و ذخیره، انتقال و توزیع انرژی های تجدیدپذیر که منجر به کاهش تلفات انرژی می شوند • ساخت قطعات برای افزایش بهره وری در موارد فوق الذکر شامل چراغ های ال ای دی، سلول های سوختی و کنتورهای شبکه هوشمند 	کاهش تغییرات آب و هوا

همسویی با اهداف محیط زیستی	توضیحات	بخش‌های واجد شرایط	حوزه‌های کلیدی
کاهش تغییرات آب‌وهوا	<ul style="list-style-type: none"> • سرمایه‌گذاری در پروژه‌هایی که در مقایسه با گزینه‌های جایگزین حداقل ۲۵ درصد از انتشار گازهای گلخانه‌ای را کاهش می‌دهند. البته تجهیزات مرتبط با سوخت‌های فسیلی مستثنی هستند. 	انرژی کم‌کربن	۶ انرژی پاک
کاهش تغییرات آب‌وهوا	<ul style="list-style-type: none"> • تولید انرژی از منابع تجدیدپذیر شامل باد، خورشید، جزر و مد، نیروگاه‌های برق‌آبی کوچک و تاسیسات تبدیل پسماند به انرژی • ساخت اجزای فناوری انرژی‌های تجدیدپذیر مانند توربین‌های بادی و پنل‌های خورشیدی 	انرژی تجدیدپذیر	۷ انرژی پاک
<ul style="list-style-type: none"> • کاهش تغییرات آب‌وهوایی • حفاظت و احیای تنوع زیستی و اکوسیستم 	<ul style="list-style-type: none"> • طرح‌هایی برای تخصیص و حفاظت از محیط‌زیست، جامعه محلی، تنوع زیستی • برنامه‌هایی نظیر هیئت نظارت جنگل‌ها (FSC) یا برنامه تایید صلاحیت جنگل (PEFC)، میزگرد روغن پالم پایدار (RSPO)، گردهمایی بین‌المللی رشد و توسعه صنعت سویا (RTRS) 	کاربری پایدار زمین و تنوع زیستی	۸ پروژه‌های توسعه پایدار آبیاری، مدیریت منابع آب و فاضلاب
<ul style="list-style-type: none"> • کاهش تغییرات آب‌وهوایی • پیشگیری و کنترل آلودگی 	<ul style="list-style-type: none"> • به حداقل رساندن زباله‌ها • جمع‌آوری، مدیریت، بازیافت، استفاده مجدد، پردازش و دفع محصولات (مانند جذب متان) • فناوری‌ها و راه‌حل‌ها 	مدیریت پسماند پایدار	۹ توسعه پایدار شهری پروژه‌های توسعه پایدار
<ul style="list-style-type: none"> • کاهش تغییرات آب‌وهوایی • استفاده پایدار و حفاظت از منابع آبی و دریایی 	<ul style="list-style-type: none"> • جمع‌آوری آب، تصفیه، بازیافت، استفاده مجدد، فناوری‌ها و زیرساخت‌های مرتبط (شامل لوله‌های آب و تاسیسات جمع‌آوری آب/آب باران، سدها، تاسیسات تصفیه‌خانه) • توسعه زیرساخت‌های آبیاری که به رفاه محیط‌زیست و همچنین کشاورزی پایدار کمک می‌کنند 	آب پایدار و مدیریت آبیاری	۱۰ آبیاری مدیریت منابع آب و فاضلاب توسعه پایدار شهری

حوزه های کلیدی	بخش های واجد شرایط	توضیحات	همسویی با اهداف محیط زیستی
پروژه های توسعه پایدار انرژی پاک آبیاری، مدیریت منابع آب و فاضلاب توسعه پایدار شهری	پیشگیری و کنترل آلودگی	• پروژه های مبنی بر کاهش انتشار گازهای گلخانه ای، کنترل گازهای گلخانه ای، اصلاح خاک، پیشگیری از تولید ضایعات، کاهش ضایعات، بازیافت ضایعات و تبدیل ضایعات به انرژی	• کاهش تغییرات آب و هوا • پیشگیری و کنترل آلودگی

منابع حاصل از انتشار اوراق قرضه اجتماعی برای تامین مالی پروژه های مبنی بر ایجاد تاثیرات اجتماعی مثبت (اوراق اجتماعی^۱) استفاده خواهد شد. فهرست بخش های واجد شرایط برای اوراق قرضه اجتماعی در جدول ۳ ارائه شده است [۳۴].

جدول ۳: بخش های واجد شرایط برای اوراق قرضه اجتماعی

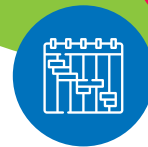
حوزه های کلیدی	بخش های واجد شرایط	معیارهای اصلی واجد شرایط بودن
آبیاری، مدیریت منابع آب و فاضلاب پروژه های توسعه پایدار	تجارت کشاورزی	• حمایت مالی برای ترویج توسعه کشاورزی و تولید مواد غذایی از جمله سرمایه گذاری هایی که باعث ارتقای کارایی زنجیره تامین مواد غذایی و افزایش دسترسی و مقرون به صرفه گی مواد غذایی به ویژه برای کشاورزان با درآمد پایین می شوند
پروژه های توسعه پایدار	زیرساخت های اساسی پایدار	• پروژه های مبنی بر ارتقای دسترسی به زیرساخت های اولیه مقرون به صرفه (به عنوان مثال، انرژی پاک، زیرساخت های حمل و نقل، آبیاری، مدیریت منابع آب، بهداشت و توسعه شهری) به ویژه برای گروه های کم برخوردار

معیارهای اصلی واجد شرایط بودن	بخش‌های واجد شرایط	حوزه‌های کلیدی
<ul style="list-style-type: none"> • سرمایه‌گذاری در زمینه حفاظت از میراث فرهنگی و تاریخی شامل ویژگی‌های ملموس و ناملموس یک گروه یا جامعه 	میراث فرهنگی و تاریخی	پروژه‌های توسعه پایدار توسعه پایدار شهری
<ul style="list-style-type: none"> • پروژه‌های مبنی بر افزایش دسترسی به آموزش باکیفیت و مقرون به صرفه؛ • پروژه‌های مبنی بر ارائه آموزش باکیفیت برای گروه‌های اجتماعی فاقد دسترسی به فرصت‌های آموزشی 	آموزش	پروژه‌های توسعه پایدار
<ul style="list-style-type: none"> • پروژه‌های مبنی بر ارائه خدمات مالی ضروری برای گروه‌های اجتماعی فاقد دسترسی به خدمات مالی عمومی 	موسسات مالی	پروژه‌های توسعه پایدار
<ul style="list-style-type: none"> • پروژه‌های مبنی بر بهبود شرایط کار، افزایش ایمنی و ارائه مراقبت‌های بهداشتی با بالاترین استاندارد به ویژه برای گروه‌های کم‌برخوردار • پروژه‌های مبنی بر حفظ و ایجاد اشتغال به ویژه در مناطق آسیب‌پذیر در برابر بیماری‌های همه‌گیر، بلایای طبیعی و یا سایر شرایط اضطراری 	بهداشت و سلامت و رفاه	پروژه‌های توسعه پایدار توسعه پایدار شهری
<ul style="list-style-type: none"> • پروژه‌های مبنی بر تامین مسکن مقرون به صرفه، ایمن، تمیز و کارآمد 	مسکن اجتماعی	انرژی پاک توسعه پایدار شهری
<ul style="list-style-type: none"> • پروژه‌های مبنی بر توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات با تاثیر اجتماعی مثبت • پروژه‌های مبنی بر افزایش دسترسی به فناوری اطلاعات و ارتباطات مقرون به صرفه به ویژه در مناطق کم‌برخوردار 	فناوری اطلاعات و ارتباطات پایدار	پروژه‌های توسعه پایدار توسعه پایدار شهری

آخرین اطلاعات موجود حاکی از آن است که میزان استقراض مورد نظر بانک از نهادهای داخلی کشورهای عضو و نهادهای بین المللی برابر با ۶۵/۶ میلیارد دلار است که ۸۸ درصد با ارز دلار (۵۸ میلیارد دلار) و ۱۲ درصد باقیمانده ترکیبی از ارزهای یوان (۴۰ میلیارد یوان)، روبل (۱۰۰ میلیارد روبل^۱) و رند (۱۰ میلیارد رند) خواهد بود [۵۸].

۱. طبق آخرین گزارش بانک به تاریخ اکتبر ۲۰۲۴، هیچ اوراقی ذیل این برنامه منتشر نشده است.

پروژه‌های بانک توسعه نوین

بانک توسعه نوین بر مبنای سند راهبردی ۲۰۲۲-۲۰۲۶ طیف وسیعی از پروژه‌های زیرساختی و توسعه پایدار را با تمرکز بر حوزه‌های متعدد انتخاب کرده است (اطلاع‌نگاشت ۵). بانک خود را مکلف کرده است مبلغ ۳ میلیارد دلار را به انواع پروژه‌های زیرساختی و توسعه پایدار طی پنج سال تزریق کند، به طوری که ۴۰ درصد آن‌ها مربوط به پروژه‌های کاهش تغییرات آب‌وهوایی باشند. به طور کلی، سه ملاحظه کلیدی بانک در این زمینه عبارتند از: فراگیری، به‌کارگیری فناوری، تغییرات آب‌وهوا و پایداری در مقابل بلایا [۲۴].

اطلاع‌نگاشت ۵: حوزه‌های موردنظر بانک توسعه نوین جهت سرمایه‌گذاری

منبع:

https://www.ndb.int/wp-content/uploads/2022/07/NDB_StrategyDocument_Eversion-1.pdf

تمامی تسهیلات و خدمات مالی ارائه‌شده توسط بانک از ابتدای تاسیس آن تا زمان تهیه گزارش حاضر در بخش پیوست ارائه شده‌است. به‌طور کلی، نکات زیر بر مبنای اطلاعات ارائه‌شده باید مورد توجه قرار داده شوند:

۱. مجموع ارزش دلاری پروژه‌های تاییدشده و یا در وضعیت کامل بانک از ابتدای تاسیس آن تا نوامبر ۲۰۲۴ تقریباً ۳۸/۵ میلیارد دلار بوده‌است.^۱ از آنجا که پرداخت تسهیلات با ارز ملی کشورهای عضو یکی از سیاست‌های بانک است، از مجموع ۳۸/۵ میلیارد دلار پروژه تایید/کامل‌شده بانک معادل ۱۲/۸ میلیارد دلار یعنی ۳۳ درصد کل تسهیلات با ارز ملی سه کشور چین، هند و آفریقای جنوبی بوده‌است.^۲ در این میان، چین ۷۶ درصد تسهیلات دریافتی را با یوان، آفریقای جنوبی ۴۴ درصد

۱. با توجه به این‌که برخی از وام‌های پرداخت‌شده به ارز ملی کشورهای عضو بوده‌است، تمامی وام‌ها با توجه به نرخ ارز تخمینی به دلار تبدیل شده‌اند. از این رو، امکان خطا وجود دارد.
 ۲. لازم به ذکر است پروژه‌های تاییدشده به معنی تاییدیه هیئت‌مدیره بانک بوده و لزوماً به معنای پرداخت تسهیلات نیست.

تسهیلات را با رند و هند حدود ۱ درصد تسهیلات را با رویپه دریافت کرده است.^۱ لازم به ذکر است براساس سند راهبردی ۲۰۲۲-۲۰۲۶، ۳۰ درصد از منابع موردنیاز پروژه‌ها باید با ارز ملی تامین مالی شوند [۲۹]. بانک برای تامین مالی پروژه‌ها با ارز ملی از دو روش بدهی (انتشار اوراق قرضه) و بازار سوآپ (مشروط به آنکه طرف معامله از رتبه اعتباری بالایی برخوردار باشد و محدودیت بانک در خالص معامله باز^۲ به میزان ۲۰ میلیون دلار رعایت شده باشد) استفاده می‌کند [۵۹].

۲. بررسی انواع وام‌های در وضعیت تایید یا کامل حاکمی از آن است که تنها یک پروژه در خارج از کشورهای عضو بانک با ضمانت‌نامه دولتی آفریقای جنوبی در کشور لسوتو به ارزش تقریبی ۲۲۱ میلیون دلار و با ارز رند تامین مالی شده است.^۳

۳. در صورتی که از تسهیلات مربوط به همه‌گیری کوید-۱۹ صرف نظر شود، بیشترین حجم وام‌ها در سبد تسهیلات بانک در وضعیت تایید یا کامل به ترتیب به زیرساخت حمل و نقل (۱۸ میلیارد دلار)، انرژی پاک و بهره‌وری انرژی (۳/۵ میلیارد دلار) و کاربرد متعدد (۳/۵ میلیارد دلار) اختصاص داشته‌اند.

۴. از ابتدای تاسیس بانک تا نوامبر ۲۰۲۴، یک مورد کمک فنی^۴ به ارزش تقریبی ۲۵۰ هزار دلار برای بخش آب و فاضلاب هند مورد تایید قرار گرفته است که در نتیجه آن، پروژه آماده دریافت جذب سرمایه‌گذاران خارجی برای تامین مالی پروژه شده است.

۵. بیشترین وام‌های در وضعیت تایید یا کامل به ترتیب متعلق به کشورهای چین

۱. این اطلاعات صرفاً مربوط به آن دسته از پروژه‌هایی است که بانک میزان ارز ملی را در آن‌ها به طور دقیق مشخص کرده است. به بیان دیگر، پروژه‌هایی که بانک مبلغ دلاری/یورویی را در آن‌ها ذکر نموده و در عین حال امکان جایگزین با ارز ملی وجود دارد، در محاسبات لحاظ نشده‌اند.

2. Net Open Position

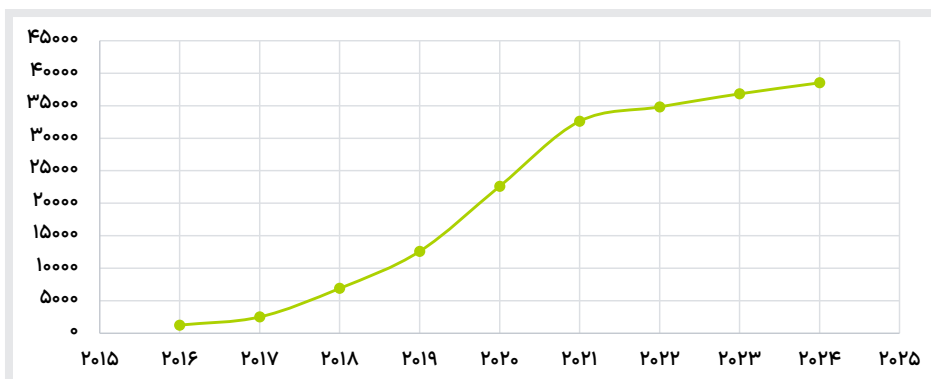
۳. سیاست بانک امکان اعطای تسهیلات به طرح‌های خارج از کشور عضو-در صورتی که مجری از کشور عضو باشد-را میسر می‌سازد.

4. Technical Assistance

۸ پروژه های بانک توسعه نوین

۱۳/۳۲۷ میلیارد دلار)، هند (۸/۷۲۹ میلیارد دلار) و آفریقای جنوبی (۶/۱۲ میلیارد دلار) بوده است^[۲۲].

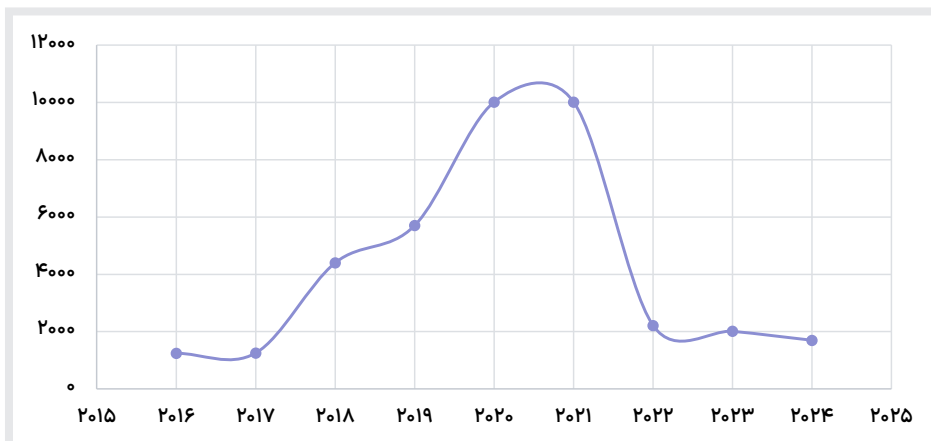
۶. میانگین موزون رتبه اعتباری پروژه های تایید شده BB+ بوده است^[۶۴].

نمودار ۱: میزان تجمعی وام های تایید شده (میلیون دلار)

منبع: <https://www.ndb.int/projects/all-projects>

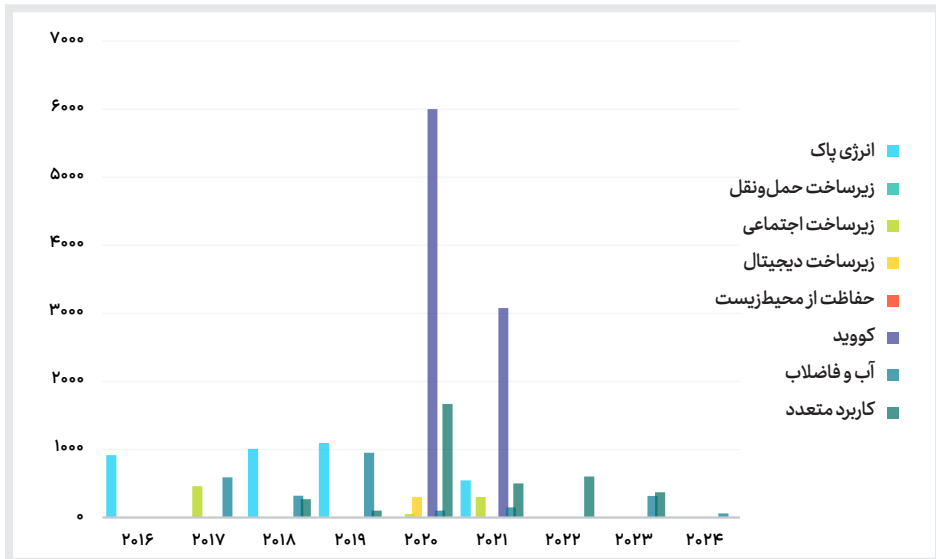
نکته: منظور از تجمعی این است که میزان وام های هر سال به مجموع وام های سال های قبل اضافه شده است.

نمودار ۲: میزان وام های تایید شده در هر سال (میلیون دلار)

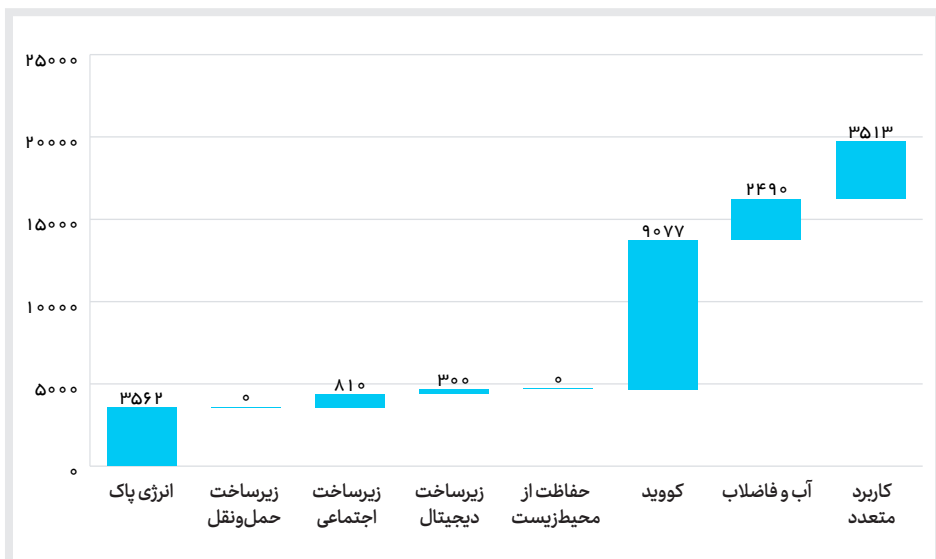
منبع: <https://www.ndb.int/projects/all-projects>

۱. چنانچه از تسهیلات مربوط به همه گیری کوید-۱۹ صرف نظر شود، کشورهای چین، هند و برزیل همچنان به ترتیب بیشترین تسهیلات را دریافت کرده اند.

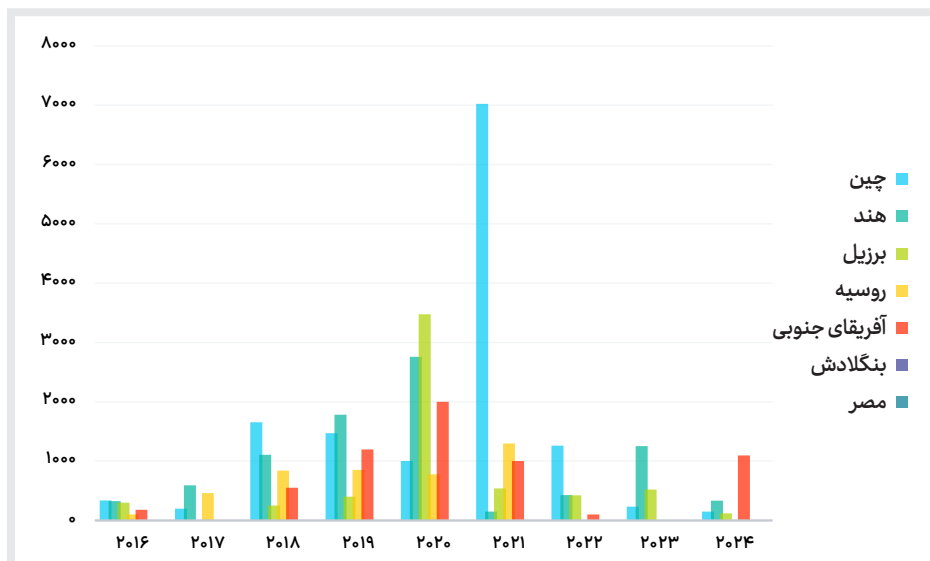
نمودار ۳: میزان وام‌های تایید شده در گروه‌های مختلف به تفکیک سال (میلیون دلار)

منبع: <https://www.ndb.int/projects/all-projects>

نمودار ۴: میزان وام‌های تایید شده در گروه‌های مختلف (میلیون دلار)

منبع: <https://www.ndb.int/projects/all-projects>

نمودار ۵: میزان وام های تایید شده به کشورهای عضو به تفکیک سال (میلیون دلار)

منبع: <https://www.ndb.int/projects/all-projects>

با توجه به این که کشور روسیه - یکی از اعضای موسس بانک - به علت درگیری با اوکراین^۱ از سوی کشورها و موسسات بین المللی مورد تحریم قرار گرفت، شرایط این کشور از لحاظ چگونگی مواجهه بانک و موسسه های رتبه بندی اعتباری جهانی با آن در موارد صفحه بعد مورد بررسی قرار داده می شود:

- وضعیت درخواست های روسیه در وضعیت تایید یا کامل از ابتدای تاسیس بانک در مجموع ۴/۳۲۷ میلیارد دلار بوده است که از این میان، ۱ میلیارد دلار مربوط به بحران کوید-۱۹ بوده است. بر این اساس، کمترین میزان پروژه های در وضعیت تایید یا کامل در میان کشورهای عضو موسس بانک متعلق به روسیه بوده است [۲۲].
- از کل ۱۸ پروژه ای که این کشور در فهرست پروژه های بانک داشته است، ۴ پروژه در وضعیت لغو (همگی مربوط به قبل از سال ۲۰۲۰ هستند)، ۱۲ پروژه در وضعیت

۱. آغاز درگیری فوریه ۲۰۲۲ بوده است.

تایید (همگی مربوط به قبل از سال ۲۰۲۱ هستند) و ۲ پروژه در وضعیت کامل هستند. در حالی که سایر کشورهای عضو پروژه‌های متعددی با وضعیت پیشنهاد در فهرست پروژه‌های بانک دارند، اما در حال حاضر هیچ پروژه‌ای برای کشور روسیه در وضعیت پیشنهاد ثبت نشده است. از آنجا که پروژه‌های لغوشده مربوط به سال ۲۰۲۰ و قبل از آن یعنی پیش از آغاز درگیری هستند و سایر کشورهای عضو نیز پروژه‌هایی در این وضعیت داشته‌اند، می‌توان عدم وجود پروژه در وضعیت پیشنهاد یا تایید بعد از سال ۲۰۲۱ را نشان‌دهنده توقف فعالیت‌های بانک در کشور روسیه دانست [۲۲]. انتشار بیانیه بانک در ۳ مارس ۲۰۲۲ یعنی کمتر از یک ماه از آغاز درگیری موید این مطلب است. در واقع، بانک در این بیانیه موضع خود را به این صورت شرح داده است: «با توجه به عدم قطعیت‌ها و محدودیت‌های آشکار، این بانک معاملات جدید در روسیه را متوقف کرده است. بانک به‌عنوان یک مؤسسه بین‌المللی فعالیت‌های خود را با بالاترین استانداردهای انطباق^۱ ادامه خواهد داد» [۳۵].

● مسئولین بانک طی چند روز پس از درگیری روسیه و اوکراین با اعمال تغییرات حاکمیتی، مدیری از آفریقای جنوبی را به‌عنوان رئیس موقت هیئت‌مدیره منصوب کردند. موسسه رتبه‌بندی اعتباری اس‌اند‌پی^۲ در تمجید از اقدامات بانک در مواجهه با روسیه اظهار داشت: «این اقدامات قاطع باعث کاهش نگرانی‌های بازار نسبت به یکپارچگی نهادی بانک شده است» [۳۶]. موسسه فیچ نیز در ادامه اقدامات ضدجنگ بانک اظهار داشت: «انتظار می‌رود بانک برای انتشار اوراق قرضه در بازار بلندمدت دلار آمریکا، بند (استفاده از درآمد) را در اسناد اوراق قرضه آتی خود لحاظ کند که بیان می‌کند هیچ وجه جمع‌آوری شده برای حمایت از عملیات وام‌دهی در روسیه هدایت نمی‌شود» [۳۷].

1. Compliance Standards
2. S&P Global Rating

● موسسه فیچ رتبه اعتباری بانک را پس از آغاز درگیری روسیه و اوکراین از AA+ به AA با چشم‌انداز منفی کاهش داد و سپس با توجه به اقدامات بانک رتبه اعتباری آن را به AA با چشم‌انداز پایدار بهبود داد. موسسه فیچ اظهار داشت: «حضور روسیه به‌عنوان سهامدار کلیدی بانک می‌تواند اعضای آینده را از پیوستن به بانک منصرف کند. این امر به‌ویژه در مورد کشورهای توسعه‌یافته صدق می‌کند که معمولاً عضو غیر وام‌گیرنده در سایر بانک‌های توسعه چندجانبه با رتبه بالا هستند و می‌توانند سرمایه قابل بازخرید با رتبه بالا ارائه دهند. علاوه بر این، توانایی بانک برای تعامل با بانک‌های توسعه چندجانبه‌ی تحت حمایت غرب به دلیل جنگ روسیه و تحریم‌های ناشی از آن به شدت تحت تاثیر قرار گرفته است» [۳۷].

● موسسه اس‌اندپی که رتبه اعتباری روسیه قبل از آغاز درگیری را BBB- تعیین کرده بود، بعد از آغاز درگیری وضعیت آن را به SD^۱ تنزل داد و سپس در آوریل ۲۰۲۲ به حالت عدم امکان رتبه‌بندی تغییر داد. موسسه مذکور اظهار داشت: «این وضعیت باعث شده است که وزن‌های ریسک در سبد دارایی‌های بانک به شدت افزایش یابد و میزان سرمایه تعدیل شده برحسب ریسک^۲ بانک کاهش یابد» [۳۶].

۱. رتبه SD زمانی تخصیص می‌یابد که موسسه رتبه‌بندی اس‌اندپی به این نتیجه برسد که دولت (متعهد) به‌طور انتخابی درباره یک موضوع یا مجموعه‌ای از تعهدات خود کوتاهی کرده است، اما به تعهدات پرداختی خود در مورد سایر موضوعات به‌موقع عمل می‌کند.

2. Risk-Adjusted Capital

مزیت‌ها و چالش‌های پیش‌روی ایران برای عضویت در بانک توسعه نوین

طبق آنچه در دیدار معاون دیپلماسی اقتصادی وزیر امور خارجه ایران با رئیس بانک توسعه نوین در آگوست ۲۰۲۳ بیان شد، گفتگوها برای عضویت ایران در بانک از سال ۲۰۱۷ آغاز شده است [۴۵]. صرف نظر از گزارش‌های غیررسمی که حاکی از پیوستن ایران به بانک توسعه نوین در آینده‌ای نزدیک هستند، در این بخش گزارش به بررسی عوامل ترغیب‌کننده بانک در پذیرش ایران در کنار چالش‌ها و مزیت‌های قبل و پس از عضویت ایران در بانک پرداخته می‌شود. با توجه به اهمیت این موضوع، جلساتی با برخی از صاحب‌نظران (دکتر شاهین شایان‌آرانی: عضو سابق هیئت امناء بانک توسعه اسلامی، مسعود براتی: معاون سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های فنی و اقتصادی ایران، دکتر احمد بهاروندی: مدیرعامل بانک کارآفرین و کارشناس بانک توسعه نوین) برگزار شده و نظرات آنان در میان مباحث این بخش گنجانده شده است.

جلسه معاون دیپلماسی اقتصادی وزارت امورخارجه با رئیس بانک توسعه نوین

منبع: <https://en.mfa.ir/portal/newsview/728124/Iran-deputy-FM-BRICS-bank-NDB-chief-hold-consultations-in-South-Africa>

۱.۹. عوامل موثر بر پذیرش یا عدم پذیرش ایران در بانک توسعه نوین

عواملی مانند برخورداری از جمعیت حدود ۸۸ میلیون نفری، دومین ذخایر گاز طبیعی و چهارمین ذخایر نفت اثبات‌شده دنیا، تولید ناخالص داخلی (به قیمت ثابت ۲۰۱۵) ۵۱۲ میلیارد دلاری در پایان سال ۲۰۲۳ و بالاتر از دیگر اعضای غیرموسس بانک [۳۱]، هدف‌گذاری دستیابی به رشد اقتصادی ۸ درصدی در برنامه هفتم توسعه (۱۴۰۳ الی ۱۴۰۷)، نیازهای مالی فراوان به‌ویژه در حوزه تغییرات اقلیم و زیرساخت‌های حمل‌ونقل، سازگاری ایران با اصول راهبردی بانک مبنی بر دلارزدایی و تغییر نظم موجود در ساختار مالی جهان، عدم تنش سیاسی با اعضای موسس بانک و درنهایت جذب سرمایه را می‌توان ازجمله دلایلی دانست که بانک توسعه نوین را به پذیرش عضویت ایران ترغیب می‌کند. از طرف دیگر، عدم وجود رتبه اعتباری برای ایران توسط موسسات بین‌المللی رتبه‌بندی اعتباری و چشم‌انداز نامعلوم، تحریم‌های وضع‌شده توسط آمریکا و اتحادیه اروپا و در فهرست سیاه بودن ایران در گروه ویژه اقدام مالی (FATF) ازجمله عوامل چالش‌برانگیز عضویت ایران از نگاه بانک محسوب می‌شوند [۶۳].

1. Financial Action Task Force

۲.۹. مزیت‌های عضویت ایران در بانک توسعه نوین

با توجه به منابع مورد بررسی و همچنین اظهارنظر کارشناسان مورد مصاحبه در این گزارش می‌توان چنین استنباط کرد که مزایای متعددی برای ایران در صورت پیوستن به بانک وجود دارد که در ادامه به برخی از آن‌ها پرداخته می‌شود.

همسویی ایران با دیدگاه موسسین بانک در ارتباط با ساختار و نحوه تصمیم‌گیری

بانک‌های توسعه چندجانبه بین‌المللی و موسسات رتبه‌بندی اعتباری: موسسین

بانک سعی کردند با عدم ایجاد حق وتو برای اعضا و قدرت رأی به میزان سرمایه اعضا ساختار عادلانه‌ای ایجاد کنند. همچنین با توجه به آنکه تصمیمات سه موسسه مطرح بین‌المللی رتبه‌بندی اعتباری در جهت منافع کشورهای غربی بوده و عادلانه نیست، مدیران بانک به ایجاد یک موسسه رتبه‌بندی اعتباری جدید ترغیب شده‌اند. اگرچه کشورهای مختلف مانند آفریقای جنوبی، چین، روسیه و هند تاکنون اقدامات متعددی انجام داده‌اند، اما این اقدامات یا موفقیت‌آمیز نبوده‌اند و یا این‌که مورد اقبال دولت‌ها، شرکت‌ها و سرمایه‌گذاران قرار نگرفته‌اند [۴۳]. با این حال، تلاش مجدد بانک برای ایجاد یک موسسه رتبه‌بندی اعتباری جدید را می‌توان در راستای طراحی معماری نظام مالی نوین جهانی دانست. اهمیت این موضوع برای ایران زمانی بیشتر می‌شود که آخرین رتبه اعتباری داده‌شده توسط سه موسسه مذکور برای ایران در سال ۲۰۰۶ رتبه B+ بوده است و پس از آن هیچ رتبه‌ای به ایران اختصاص داده نشده است [۴۴].

سرعت عمل در فرآیند ارزیابی و اعطای تسهیلات: همانطور که گفته شد، هدف بانک

این است که فرآیند زمانی شناسایی تا تایید و پرداخت تسهیلات به پروژه‌ها در مدت ۶ ماه انجام شود که بسیار مطلوب است.

دلارزدایی و انتشار اوراق بهادار با ارز ملی: براساس سند راهبردی ۲۰۲۲ الی ۲۰۲۶، ۳۰ درصد تامین مالی پروژه‌ها به جای دلار با ارز محلی صورت خواهد گرفت. علاوه بر این، رویکرد عملی بانک در جذب منابع نشان‌دهنده علاقمندی بانک به تامین وجوه بر مبنای ارزهای ملی کشورهای عضو است؛ رویکردی که منطبق و در راستای سیاست‌های ایران است. دسترسی به منابع مالی؛ اگرچه ایران در دیگر مجامع مالی بین‌المللی مشابه نیز عضویت دارد، اما پیوستن به یک نهاد مالی جدید امکان دسترسی به منابع مالی بیشتر را با توجه به حجم گسترده نیازهای مالی کشور فراهم می‌کند.

۳.۹. چالش‌های پیش‌روی ایران برای عضویت در بانک توسعه نوین

اگرچه پیوستن به بانک توسعه نوین مزایای متعددی برای ایران دربردارد، اما این کشور با چالش‌های متعددی در مسیر پیوستن به بانک مواجه است که در ادامه برخی از آن‌ها به‌طور مختصر شرح داده می‌شوند.

وضعیت نامناسب رتبه اعتباری ایران: سیاست بانک در پذیرش اعضای جدید مبتنی بر رویکرد تدریجی و توازن (جغرافیایی و سطح درآمدی) است. عملکرد بانک نشان داده است که غیر از دو مولفه مذکور، ثبات و یا ارتقای رتبه اعتباری بانک نیز از اهمیت بسیاری برخوردار است و به‌عنوان مثال، رتبه اعتباری بالای امارات از عوامل مهم اثرگذار در پذیرش عضویت این کشور بوده است [۲۰]. از این رو، شاید بتوان مهم‌ترین چالش ایران را رتبه اعتباری دانست. زیرا همانطور که گفته شد، آخرین رتبه اعتباری ایران B+ در سال ۲۰۰۶ بوده است و پس از آن هیچ رتبه‌ای به این کشور داده نشده است. بنابراین با در نظر گرفتن این نکته که کشور اروگوئه به‌عنوان عضو آینده بانک از رتبه اعتباری

1. Prospective Member

نه‌چندان مناسب BBB برخوردار است، اگر بانک با استفاده از رویکرد تدریجی و توازن بخواهد رتبه اعتباری خود را در سطح فعلی AA+ حفظ کند و یا ارتقا دهد، عضویت ایران در بانک را پس از کشوری مانند عربستان با رتبه اعتباری A+ قرار خواهد داد [۵۷].

از طرف دیگر منابع مورد بررسی نشان می‌دهند با توجه به وجود تسهیلات پرداختی به روسیه در سبد تسهیلاتی بانک، موسسات رتبه‌بندی اعتباری جهانی رتبه اعتباری بانک را پس از درگیری روسیه و اوکراین کاهش دادند. در پاسخ به این مساله، بانک ناگزیر شد تمامی فعالیت‌های مرتبط با روسیه شامل پرداخت تسهیلات را متوقف کند که نشان‌دهنده درجه اهمیت رتبه اعتباری برای بانک است. اگر فرض شود چنین رویکردی در آینده نیز ادامه داشته باشد (که حداقل تا میان‌مدت قابل تصور است)، آنگاه انتظار می‌رود در بهترین حالت سقف در نظر گرفته شده برای اعطای تسهیلات به ایران نسبت به دیگر اعضا در وضعیت مشابه پایین‌تر باشد.

پیروی بانک از قوانین و نهادهای بین‌المللی در حوزه تحریم‌ها، مبارزه با پول‌شویی و

تامین مالی تروریسم: بانک توسعه نوین در سال ۲۰۱۶ سیاست مبارزه با تقلب، فساد و پول‌شویی^۱ را تصویب کرد و در سال ۲۰۱۹ آن را مورد بازنگری قرار داد. بر مبنای فصل سوم این سیاست، تمامی فعالیت‌های بانک باید منطبق با استانداردهای مبارزه با تامین مالی تروریسم (CFT)^۲ و مبارزه با پول‌شویی باشند که توسط گروه ویژه اقدام مالی تعریف شده‌اند. در چارچوب این سیاست، بانک خود را به پیروی از نظام‌های تحریم بین‌المللی از جمله تحریم‌های وضع شده توسط سازمان ملل متحد متعهد کرده است. علاوه بر این، بانک خود را به دلیل حضور در بازارهای مالی بین‌المللی تابع قوانینی می‌داند که همه طرف‌های مقابل ملزم به رعایت آن هستند [۶۱]. به منظور درک میزان انطباق و سازگاری

1. Anti-Corruption, Anti-Fraud and Anti-Money Laundering Policy
2. Countering the Financing of Terrorism

ایران با این سیاست لازم است آخرین وضعیت ایران در حوزه تحریم‌های سازمان ملل متحد و گروه ویژه اقدام مالی موردبررسی قرار داده شوند:

- تحریم‌های سازمان ملل متحد علیه ایران در ۱۸ اکتبر ۲۰۲۳ پایان یافته است، اما تحریم‌های آمریکا و اتحادیه اروپا علیه ایران همچنان پابرجاست [۶۲].
- ایران به دلیل عدم تصویب کنوانسیون مبارزه با تامین مالی تروریسم^۱ و کنوانسیون مبارزه با جرائم سازمان یافته فراملی (کنوانسیون پالمو)^۲ از ۲۱ فوریه ۲۰۲۰ در فهرست سیاه گروه ویژه اقدام مالی قرار گرفته است [۶۰]. بنابراین می‌توان گفت قرارگرفتن در فهرست سیاه گروه ویژه اقدام مالی و تحریم‌های آمریکا و اتحادیه اروپا یکی دیگر از چالش‌های ایران در پیوستن به بانک محسوب می‌شوند.

همسویی نه‌چندان قوی ایران با اولویت‌های حمایتی بانک: سند راهبردی ۲۰۲۲ الی ۲۰۲۶

بیانگر اولویت بخشی بانک به حمایت از پروژه‌های تاثیرگذار ذیل اهداف توسعه پایدار ۲۰۳۰ سازمان ملل متحد و معاهده پاریس است [۲۴]. اظهارنظرات کارشناسان موید این مطلب است که اگرچه کنوانسیون تغییرات آب‌وهوایی ملل متحد در سال ۱۹۹۶ توسط ایران مصوب شده است، اما این کشور به دلیل عدم ارائه برنامه مشارکت ملی تاکنون به معاهده آب‌وهوایی پاریس نپیوسته است. اگرچه اهمیت این موضوع برای بانک را می‌توان در بیانیه پذیرش کشورهای جدید و یا اصول راهبردی بانک به عنوان شرط پذیرش اعضای جدید مشاهده کرد، اما با توجه به طیف متنوعی از طرح‌ها که توسط بانک حمایت می‌شوند نمی‌توان عدم تصویب معاهده پاریس توسط ایران را عاملی موثر در عدم پذیرش این کشور توسط بانک دانست؛ به ویژه آنکه سیاست‌های کلان ایران مانند سیاست‌های کلی محیط‌زیست (ابلاغی مقام معظم رهبری در سال ۱۳۹۴)

1. International Convention for the Suppression of the Financing of Terrorism
2. Convention Against Transnational Organized Crime (Palermo Convention)

و برنامه‌های توسعه بر پایندی آن به گسترش اقتصاد سبز، مدیریت تغییرات اقلیم و سایر موضوعات مرتبط دلالت دارند. با این وجود، ایران ممکن است در زمینه استفاده از تسهیلات بانک به لحاظ نوع و مبلغ با چالش مواجه شود.

سابقه ضعیف ایران در جذب منابع بانک‌های بین‌المللی؛ اگرچه دسترسی به منابع

مالی جدید مزیت مهم عضویت ایران در بانک در نظر گرفته می‌شود، اما با نگاهی مختصر به سابقه همکاری این کشور با دیگر نهادهای مالی مشابه (به‌عنوان مثال، صندوق بین‌المللی پول (IMF)؛ بانک جهانی، بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت آسیا، بانک توسعه اسلامی و بانک توسعه و تجارت اکو^۱) می‌توان نتیجه گرفت که در صورت عضویت ایران امکان بهره‌مندی حداکثری از این مزیت وجود ندارد. در این بخش سابقه فعالیت ایران با برخی از نهادهای مالی به‌طور مختصر شرح داده می‌شود تا بتوان تصویر روشنی از این موضوع ترسیم کرد.

- ایران در سال ۱۹۴۵ با سرمایه‌ای معادل ۲۵ میلیون دلار به عضویت صندوق بین‌المللی پول درآمد [۵۴]. در حال حاضر، سرمایه ایران تقریباً برابر با ۶/۶ میلیارد دلار می‌باشد که با داشتن ۳۷۱۳٪ رأی از کل آرای صندوق دارای سهمی معادل ۰/۷۴ درصد از کل سهام صندوق است [۵۳]. با این حال، این کشور در سال‌های ۱۹۵۶ و ۱۹۶۰ به ترتیب معادل ۱۷/۵ و ۲۲/۵ میلیون دلار تسهیلات به‌منظور رفع مشکل ناترازی پرداخت‌ها دریافت کرده است [۴۶]. اگرچه مقامات ایران اقدامات متعددی برای اخذ وام از صندوق انجام داده‌اند، اما هنوز پاسخی دریافت نشده است. جهاد ازور^۳ مدیر بخش خاورمیانه و آسیای میانه صندوق بین‌المللی پول در سال ۲۰۲۱

1. International Monetary Fund
2. ECO Trade and Development Bank
3. Jihad Azour

اعلام کرد که این صندوق درخواست ۵ میلیارد دلار وام ایران را کماکان در دست بررسی دارد [۴۷]. محمدرضا فرزین رئیس کل بانک مرکزی نیز در دیدار با مقامات صندوق بین‌المللی پول در سال ۲۰۲۳ درخواستی مبنی بر اخذ وام به مبلغ ۶/۷ میلیارد دلار ارائه داده‌است [۴۸].

● ایران در سال ۱۹۴۵ با سرمایه‌ای به‌میزان ۲۴ میلیون دلار به عضویت بانک جهانی درآمد. بر اساس آخرین داده‌های آماری بانک جهانی، این کشور هم‌اکنون با سرمایه ۳/۵ میلیارد دلاری توانسته‌است ۱/۲۷ درصد از کل آرای بانک را به خود اختصاص دهد [۵۰]. تعداد و مبلغ درخواست‌های وامی که توسط این بانک پذیرفته و پرداخت شده‌است برابر با ۴۹ مورد به‌ارزش تقریبی ۳/۵ میلیارد دلار می‌باشد. اگرچه روند پرداخت تسهیلات تا سال ۲۰۰۵ ادامه داشت، اما بعد از یک توقف ۱۵ ساله مجدداً در سال‌های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱ دو درخواست وام به‌ترتیب به‌ارزش ۵۰ و ۹۰ میلیون دلار با موضوع بحران کوید-۱۹ (از طریق سازمان جهانی بهداشت) مورد پذیرش قرار گرفت و پرداخت شد [۴۹].

● ایران در سال ۲۰۱۷ با سرمایه ۱/۵۸ میلیارد دلاری که حدود ۱ درصد از کل آرای بانک را تشکیل می‌دهد به‌عنوان عضو مؤسس به عضویت بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت آسیا درآمد [۵۲]. اگرچه این بانک همانند بانک توسعه نوین توسط اقتصادهای نوظهور ایجاد شد و سرمایه‌گذاری در حوزه زیرساخت و اصلاحات حاکمیت جهانی را به‌عنوان دو دستور نهادی ترویج کرد، اما به‌منظور افزایش مشروعیت بین‌المللی و همچنین جذب کشورهای اروپایی به‌عنوان اعضای مؤسس، با فشار مؤسسات رتبه‌بندی اعتباری (عمدتاً از سوی ایالات متحده) و فشار سیاسی به‌سمت چندجانبه‌گرایی (عمدتاً از سوی کشورهای اروپایی) مواجه

شد. درنهایت، این فشارها موجب شد بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت آسیا به سمت اتخاذ روش عملیاتی مشابه بانک‌های توسعه چندجانبه بین‌المللی موجود سوق پیدا کند. به‌عنوان مثال، اگرچه بانک توسعه نوین تامین مالی برمبنای ارز محلی و همکاری با بانک‌های توسعه ملی و بانک‌های تجاری را در دستورکار خود قرار داده‌است، اما راهبرد بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت آسیا بر استفاده از بازارهای سرمایه بین‌المللی، همکاری با بانک‌های توسعه چندجانبه بین‌المللی و تامین مالی پروژه‌ها با دلار متمرکز است [۴۰ و ۴۱]. بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت آسیا با اتخاذ چنین رویکردی از ابتدای تاسیس خود تا نوامبر ۲۰۲۳، هیچ‌گونه پروژه‌ای در ایران تامین مالی نکرده‌است و حتی در وضعیت پیشنهاد نیز قرار نداده‌است [۵۲]. شایان ذکر است تاکنون هیچ‌گونه گزارش یا بیانیه‌ای توسط این بانک در مورد وضعیت همکاری با ایران منتشر نشده‌است، اما در گزارش کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا در زمینه بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت آسیا در سال ۲۰۱۹ گفته شده‌است: «بانک به دنبال اجتناب از نقض تحریم‌ها و مشارکت در رفتار قابل تحریم است که ممکن است توانایی بانک برای دسترسی به بازارهای سرمایه ایالات متحده مانند عرضه اوراق بهادار در ایالات متحده را محدود کنند و یا تأثیر منفی بر فعالیت‌های تجاری، عملیاتی و دارایی‌های بانک داشته باشند. بانک با مراجعه به فهرست افراد، نهادها و سایر اهداف تحریم شده به بررسی تراکنش‌ها می‌پردازد» [۵۶].

- ایران از سال ۱۹۸۹ با سرمایه‌ای برابر با ۲/۵ میلیون دینار اسلامی (معادل ۲/۴ میلیون دلار) به بانک توسعه اسلامی پیوست. در حال حاضر، سرمایه ایران در این بانک برابر با ۴/۱۷ میلیارد دینار اسلامی (معادل ۶ میلیارد دلار) است که با برخورداری از ۸/۲۵ درصد از کل سرمایه بانک به‌عنوان سومین سهامدار بزرگ بانک پس از

عربستان و لیبی محسوب می‌شود. از آغاز تاسیس بانک تا نوامبر ۲۰۲۳ در مجموع ۴۲۶ طرح به ارزش تقریبی ۶/۱ میلیارد دلار برای ایران تصویب شده است. لازم به ذکر است هیچ پروژه‌ای از سال ۲۰۱۸ تا نوامبر ۲۰۲۳ توسط این بانک در ایران تامین مالی نشده است [۵۱]. شایان ذکر است کارشناسان یکی از دلایل عدم اخذ تسهیلات جدید از این بانک را سابقه اعتباری نامناسب ایران در اثر نکول تسهیلات گذشته می‌دانند!

● بانک توسعه و تجارت اکو توسط اعضای سازمان همکاری اقتصادی (اکو) که ایران یکی از اعضای آن می‌باشد در سال ۲۰۰۸ به صورت رسمی تاسیس شد. ایران هم‌اکنون با سرمایه‌ای به میزان ۱۰۰ میلیون حق برداشت مخصوص (SDR)^۲ (معادل ۱۳۳ میلیون دلار)، سهم ۳/۶ درصدی از کل سهام بانک را در اختیار دارد. ایران در بازه زمانی ۲۰۰۸ تا ۲۰۲۱ در مجموع به مبلغ ۲۲۲ میلیون حق برداشت مخصوص (معادل ۲۹۵ میلیون دلار) تسهیلات از این بانک دریافت کرده است. این در حالی است که دو عضو مؤسس دیگر بانک یعنی پاکستان و ترکیه به ترتیب ۴۹۹ و ۸۱۶ میلیون حق برداشت مخصوص (به ترتیب معادل ۶۶۳ و ۱۰۸۴ میلیون دلار) تسهیلات دریافت کرده‌اند [۵۵]. با این حال، روند زمانی دریافت تسهیلات از بانک نشان می‌دهد که طی چهار سال اخیر (از ۲۰۲۰ تا نوامبر ۲۰۲۳) هیچگونه تسهیلاتی از بانک دریافت نشده است [۵۵].

با توجه به مطالب فوق می‌توان چنین نتیجه‌گیری کرد که مجموع سرمایه ایران در پنج نهاد مذکور بالغ بر ۱۷/۸ میلیارد دلار است که از زمان تاسیس آن‌ها تا نوامبر ۲۰۲۳

۱. به‌طور کلی، مطالعات بیشتری در مورد سایر عوامل احتمالی مؤثر بر اخذ تسهیلات جدید باید انجام شوند که به‌عنوان نمونه می‌توان به تأثیر تحریم‌ها، ورود ایران به فهرست سیاه گروه ویژه اقدام مالی، فشارهای سیاسی، عدم ارائه پروژه مناسب از طرف ایران و تعامل نامناسب ایران با مدیران بانک و غیره اشاره کرد.

2. Special Drawing Rights

در مجموع ۱۰/۴ میلیارد دلار (معادل ۵۸ درصد سرمایه) تسهیلات از آن‌ها اخذ کرده‌است. این امر نشان می‌دهد ایران به دلایل مختلف نتوانسته‌است از اهرم مالی سایر موسسات مالی جهت توسعه کشور استفاده کند و در واقع به یک عضو غیروام‌گیرنده تبدیل شده‌است.

نکته درخور توجه دیگر این است که حداقل طی چهار سال اخیر، هیچ‌گونه تامین مالی توسط نهادهای فوق در ایران صورت نگرفته‌است. اگرچه دلایل مشخص و رسمی در این باره مطرح نشده‌است، اما بر مبنای اظهارات صاحب‌نظران اقتصادی و گزارشات می‌توان تحریم‌های بین‌المللی و عدم تعامل مناسب نهادهای داخلی ذیربط با مدیران بانک‌ها را دو عامل اصلی این امر دانست. به‌طور دقیق‌تر، عواملی مانند نگرانی بانک‌ها نسبت به کاهش رتبه اعتباری، عدم توانایی در انتشار اوراق قرضه بین‌المللی با رتبه بالا، افزایش ریسک دارایی‌ها در صورت همکاری با کشورهایایی که تحت تحریم‌های بین‌المللی هستند، عدم ثبات مدیران داخلی و نگرش بالا به پایین مدیران داخلی نسبت به مدیران بانک‌های بین‌المللی را می‌توان از علل عدم موفقیت ایران در اخذ تسهیلات برشمرد. این در حالی است که اهمیت تامین مالی پروژه‌های متعدد در حوزه‌های مختلف اقتصادی در کشور بر کسی پوشیده نیست.

جمع‌بندی

با توجه به ساختار ناعادلانه و عملکرد کند و ضعیف بانک‌های توسعه چندجانبه سنتی مانند بانک جهانی و همچنین عواملی مانند افزایش نیازهای مالی کشورهای جنوب و افزایش شکاف درآمدی بین کشورهای شمال و جنوب، بانک توسعه نوین توسط کشورهای عضو گروه بریکس با سرمایه پذیره‌نویسی شده ۵۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۵ تاسیس شد. در واقع، ایجاد ساختار برابر و در عین حال چابک به امید تغییر معماری مالی بین‌المللی هدف اصلی این بانک به شمار می‌آید. چنانچه بانک بتواند به خوبی چالش‌های موجود مانند تنش‌های سیاسی چین و هند، تحریم بین‌المللی روسیه، پذیرش کشورهای جنوب با رتبه اعتباری پایین را حل کند، تعداد اعضای خود را به‌طور قابل توجهی افزایش دهد و نشان دهد که پروژه‌های خود را با موفقیت اجرا کرده و به اهداف مورد نظر دست یافته است، آنگاه می‌توان با قطعیت گفت بانک پتانسیل تأثیرگذاری قابل توجهی بر معماری مالی بین‌المللی دارد. اما اگر حجم تأمین مالی بانک برای اعضای خود نسبت به دیگر موسسات مشابه محدود باشد، آنگاه تأثیر حاشیه‌ای

بر معماری مالی جهانی خواهد داشت و در نتیجه قادر نخواهد بود به هدف اصلی خود یعنی تغییر نظم جهانی در حوزه مالی دست یابد.

بانک توسعه نوین اکنون با گذشت نزدیک به ۹ سال از زمان تأسیس خود توانسته است تمامی الزامات موردنیاز بانک‌های توسعه چندجانبه از قبیل طراحی فرآیندها، خط‌مشی‌ها و سیاست‌گذاری‌ها را تکمیل کند. اقداماتی نظیر افزایش تعداد اعضا، تسریع در فرآیند ارزیابی تا اخذ تاییدیه نهایی پروژه‌ها طی ۶ ماه، تایید پروژه‌ها به ارزش تقریبی ۳۸/۵ میلیارد دلار که حدود ۱۲/۸ میلیارد دلار آن با ارز کشورهای چین، هند و آفریقای جنوبی بوده است، برنامه انتشار اوراق قرضه به ارزش ۵۷/۶ میلیارد دلار که تقریباً ۷/۶ میلیارد دلار آن با ارز محلی خواهد بود و کسب رتبه اعتباری AA+ از موسسات رتبه‌بندی اعتباری بین‌المللی همگی دال بر تلاش مستمر بانک برای دستیابی به اهداف اولیه خود است.

از طرف دیگر، عملکرد بانک در سال‌های اخیر نشان‌دهنده تشابه این بانک با سایر بانک‌های توسعه چندجانبه موجود است که این امر خود سبب می‌شود حداقل در کوتاه‌مدت نتوان انتظار قابل توجهی نسبت به اثرگذاری مثبت این بانک بر تغییر ساختار مالی جهان داشته باشیم. بانک به دلایل متعدد مانند تازه تاسیس بودن، تعداد اندک اعضا همراه با ماهیت بلندمدت وام‌های بانک‌های توسعه‌ای ناگزیر به استقراض و جذب سرمایه‌گذاران از بازارهای مالی بین‌المللی و مشارکت با بانک‌های توسعه ملی و بین‌المللی است. از این رو، این بانک برای کسب منابع مالی مقرون به صرفه و ارزان قیمت در وهله اول باید تمامی اقدامات لازم برای حفظ و یا ارتقای رتبه اعتباری خود را انجام دهد. پذیرش کشورهای با رتبه اعتباری بالا مانند امارات به عنوان یک عضو نیروم‌گیرنده و تلاش برای جذب عربستان با همین هدف از جمله این اقدامات به شمار

می‌آیند. بانک همچنین باید از اقداماتی که موجب تضعیف رتبه اعتباری بانک می‌شود (به‌عنوان مثال، توقف فعالیت‌های بانک در روسیه پس از آغاز تحریم‌های بین‌المللی علیه این کشور و یا ایجاد محدودیت در سقف پرداخت تسهیلات به اعضای که رتبه اعتباری پایینی دارند) اجتناب کند. از آنجا که موسسات رتبه‌بندی اعتباری بین‌المللی مانند مودیز، فیچ و اس‌اند‌پی در ساختار فعلی مالی جهان نقش کلیدی ایفا می‌کنند، بانک هنوز نتوانسته است خود را از این نهادها مستقل کند، هرچند بانک در تلاش است نهاد اعتبارسنجی جدیدی با همکاری کشورهای موسس بانک تاسیس کند.

در اینجا ذکر این نکته ضروری است که چالش‌ها و مزیت‌های ورود ایران به بانک توسعه نوین صرفاً از منظر اقتصادی قابل‌ارزیابی است. اگرچه رویکرد انتقادآمیز بانک نسبت به وضعیت فعلی ساختار مالی جهان و تلاش موثر در استفاده از ارز محلی در پرداخت تسهیلات جذاب است، اما عملکرد ایران در دیگر نهادهای مشابه همراه با عملکرد هشت سال گذشته بانک گویای این حقیقت است که منفعت اقتصادی حداقل در کوتاه‌مدت برای ایران قابل‌تصور نیست. در ادامه این بخش با در نظر گرفتن موارد مذکور پیشنهادات متعددی در ارتباط با عضویت ایران در بانک ارائه می‌شود.

۱. در صورت تمایل مقامات رسمی ایران و بانک نسبت به عضویت/پذیرش این کشور در بانک، دولت باید سیاست خود در رابطه با موضوع تحریم‌های بین‌المللی و گروه ویژه اقدام مالی را به صورت شفاف در مذاکرات بیان کند. با توجه به آنکه سیاست بانک بر توسعه اعضا استوار است و بانک قصد دارد پروژه‌های کشورهای عضو را با استفاده از سرمایه‌های دریافتی تامین مالی کند، به نظر نمی‌رسد در مرحله پذیرش ایران مانعی از طرف بانک وجود داشته باشد. آنچه حائز اهمیت است خواسته‌های ایران از بانک در جهت کسب منافع اقتصادی است. اگر موضع بانک محافظه‌کارانه

و در راستای پیروی از سیاست‌هایی باشد که در مواجهه با روسیه اعمال کرد، آنگاه ایران می‌تواند دو راهبرد متفاوت دنبال کند: الف) پیوستن به بانک پس از آنکه راهی برای حل مشکل فعالیت‌های بانک و روسیه یافت شود که ایران هم بتواند از آن بهره‌مند شود؛ ب) پیوستن به بانک مشروط به آنکه بتوان منافع اقتصادی فرعی برای ایران در صورت عضویت پیدا کرد. با توجه به اینکه در سایر بانک‌های توسعه‌ای منافی مانند خدمات آموزشی و پژوهشی، خدمات مهندسی و فناوری و توسعه روابط اقتصادی بین کشورهای عضو در نظر گرفته شده است، ایران در مذاکرات با مسئولان بانک می‌تواند به این موضوعات بپردازد. اگر ایران نتواند منافع اقتصادی فرعی قابل استفاده پس از عضویت در نظر بگیرد، طبیعتاً پیوستن به این بانک به سرنوشت عضویت ایران در سایر بانک‌های توسعه مانند بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت آسیا منتهی می‌شود.

۲. در صورت آغاز همکاری بانک با ایران لازم است مدیریت نهاد متولی در داخل از ثبات کافی برخوردار بوده و وارد تعامل سازنده با مدیران بانک شود.

۳. با توجه به تجربه کشور بنگلادش لازم است تمامی سازمان‌ها و شرکت‌های دولتی و خصوصی شناخت کافی نسبت به روند فرآیند ارزیابی طرح‌ها در بانک پیدا کرده و پیشنهادهای اولیه را در سریع‌ترین زمان ممکن به بانک ارائه کنند.

۴. به منظور تسریع در بهره‌مندی از منابع بانک می‌توان مطابق ماده ۱۹ توافق‌نامه و سیاست‌های اعتباری بانک در راستای تامین مالی پروژه‌ها استفاده کرد. در واقع، تامین مالی طرح‌هایی که در خارج از حوزه جغرافیایی کشورهای عضو قرار دارد، اما ضمانت‌نامه دولتی یکی از کشورهای عضو را دارد و منافع یکی از کشورهای عضو را تامین می‌کند، به موجب این ماده امکان‌پذیر است. با توجه به همکاری اقتصادی

ایران به‌ویژه با دو کشور موسس بانک یعنی هند و چین پیشنهاد می‌شود از این ظرفیت در راستای تامین مالی پروژه‌هایی استفاده شود که تاثیرات محیط‌زیستی و زیرساختی به‌ویژه در سطح منطقه دارند.

منابع

- [1] <https://www.ndb.int/wp-content/uploads/2017/08/NDB-Strategy.pdf>
- [2] [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2014/542178/EPRS_ATA\(2014\)542178_REV1_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/ATAG/2014/542178/EPRS_ATA(2014)542178_REV1_EN.pdf)
- [3] <https://www.globalpolicyjournal.com/blog/25/07/2022/new-development-banks-role-international-financial-architecture>
- [4] <http://www.theworldreporter.com/2012/03/brics-summit-2012-long-journey-to-cover.html>
- [5] <https://www.ndb.int/contact/>
- [6] <https://www.ndb.int/wp-content/uploads/2022/11/Agreement-on-the-New-Development-Bank.pdf>
- [7] <https://www.globalpolicyjournal.com/blog/25/04/2022/opening-new-horizons-bangladesh-joins-new-development-bank>
- [8] <https://www.scoop.co.nz/stories/HL2109/S00095/bangladesh-joins-ndb-it-will-benefit-bangladesh.htm>
- [9] https://www.youtube.com/watch?v=yBFS1_TJlxQ&t=291s
- [10] https://www.theglobaleconomy.com/Bangladesh/credit_rating/
- [11] <https://www.tbsnews.net/economy/will-ndb-loans-slip-away-522330>
- [12] https://www.ndb.int/annual-report-2021/pdf/NDB_AR_2021_complete.pdf
- [13] <https://www.ndb.int/news/ndb-and-egypt-strengthen-cooperation-at-cop27/>
- [14] Economic Report 2023 EGYPT, Embassy of Switzerland in Egypt

- [15] <https://sis.gov.eg/Story/177696/Egypt-and-the-BRICS>
- [16] <https://sis.gov.eg/Story/181833?lang=en-us>
- [17] <https://www.ndb.int/about-ndb/shareholding/>
- [18] https://www.theglobaleconomy.com/Egypt/credit_rating/
- [19] <https://www.globalpolicyjournal.com/blog/14/04/2022/united-arab-emirates-and-new-development-bank-meeting-middle>
- [20] Cooper, A.F. & Cannon, B.J. (2023) The United Arab Emirates and the New Development Bank: Mutual interests and first-mover advantages. *Global Policy*, 00, 1 7.
- [21] <https://www.arabianbusiness.com/industries/energy/abu-dhabis-mubadala-announces-largest-investment-in-russia>
- [22] <https://www.ndb.int/projects/all-projects/>
- [23] https://www.theglobaleconomy.com/United-Arab-Emirates/credit_rating/
- [24] https://www.ndb.int/wp-content/uploads/2022/07/NDB_StrategyDocument_Eversion-1.pdf
- [25] Batista Jr, P. N. (2021). *The BRICS and the Financing Mechanisms They Created*. Anthem Press.
- [26] NDB membership expansion interview with VP & Chief Financial Officer Mr. Leslie Maasdorp. https://www.youtube.com/watch?v=EkSu_eWswu0
- [27] <https://www.ndb.int/wp-content/uploads/2017/06/Terms-Conditions-and-Procedures1.pdf>
- [28] <https://www.brettonwoodsproject.org/2014/07/major-political-move-brics-launch-new-development-bank-reserve-arrangement/>
- [29] <http://global.chinadaily.com.cn/a/202308/24/WS64e6893ba31035260b-81ddb8.html>
- [30] <https://www.ndb.int/wp-content/uploads/2017/02/Policy-on-Sovereign-Loans-and-Loans-with-Sovereign-Guarantee.pdf> [Version: 2019 V2]
- [31] <https://www.worldbank.org/en/country/iran/overview>
- [32] <https://www.ndb.int/wp-content/uploads/2017/08/Policy-on-Processing-of-Sovereign-Loans-and-Loans-with-Sovereign-Guarantee.pdf> [Version: 2019 V1]

- [33] <https://www.ndb.int/wp-content/uploads/2017/08/Policy-on-Transactions-without-Sovereign-Guarantee-091818.pdf> (Version: 2018 V1)
- [34] https://www.ndb.int/wp-content/uploads/2022/11/2020_FC22_AI13_018_b-NDB-Sustainable-Financing-Policy-Framework.pdf
- [35] <https://www.ndb.int/news/a-statement-by-the-new-development-bank/>
- [36] <https://disclosure.spglobal.com/ratings/en/regulatory/article/-/view/type/HTML/id/2953540>
- [37] <https://www.fitchratings.com/research/sovereigns/fitch-downgrades-new-development-bank-to-aa-outlook-negative-18-07-2022>
- [38] <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.KD.ZG?end=2022&locations=BD&start=2004&view=chart>
- [39] <https://www.reuters.com/business/finance/no-new-brics-bank-members-be-announced-summit-cfo-2023-08-23/>
- [40] <https://iorj.hse.ru/data/2019/09/25/1540071643/J.%20Zhu.pdf>
- [41] <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1758-5899.12458>
- [42] <http://www.dfidatabase.pku.edu.cn/DataDownloading/index.htm>
- [43] <http://www.gsbbusinessreview.gsb.uct.ac.za/brics-wants-set-alternative-rating-agency-may-not-work/>
- [44] https://www.theglobaleconomy.com/Iran/credit_rating/
- [45] <https://en.mfa.ir/portal/newsview/728124/Iran-deputy-FM-BRICS-bank-NDB-chief-hold-consultations-in-South-Africa>
- [46] <https://www.imf.org/external/np/fin/tad/exfin2.aspx?memberkey1=450&date1Key=2023-10-31>
- [47] <https://financialtribune.com/articles/business-and-markets/107395/imf-says-processing-iran-s-5-billion-loan-request>
- [48] <https://financialtribune.com/articles/business-and-markets/118409/cbi-says-has-access-to-67b-in-sdr-reserves>
- [49] <https://financesapp.worldbank.org/countries/Iran,%20Islamic%20Republic%20of/>

- [50] <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/a16374a6cee037e274c5e932bf9f88c6-0330032021/original/IBRDCountryVotingTable.pdf>
- [51] <https://www.isdb.org/iran>
- [52] <https://www.aiib.org/en/projects/list/index.html>
- [53] <https://www.imf.org/en/About/executive-board/members-quotas#>
- [54] <https://www.imf.org/external/np/fin/tad/exquota.aspx?memberKey1=450&date1key=2023-10-31>
- [55] https://www.etdb.org/Content/AnnualReports/Annual_Report_2021.pdf
- [56] <https://www.sec.gov/Archives/edgar/data/1733112/000119312519145194/d644843d424b1.htm>
- [57] <https://tradingeconomics.com/country-list/rating>
- [58] https://www.ndb.int/wp-content/uploads/2023/04/Investor-Presentation_2023.pdf
- [59] <https://www.ndb.int/investor-relations/investor-faqs/>
- [60] <https://www.fatf-gafi.org/en/countries/detail/iran.html>
- [61] <https://www.ndb.int/wp-content/uploads/2019/12/Anti-Corruption-Anti-Fraud-and-Anti-Money-Laundering-Policy.pdf>
- [62] <https://www.state.gov/joint-statement-on-un-security-council-resolution-2231-transition-day/>
- [63] https://eprints.lse.ac.uk/118692/1/Global_Policy_2023_Mendez_Latin_American_agency_The_New_Development_Bank_Uruguay_s_accession_and_Brazilian.pdf

پیوست

جدول ۱: فهرست تسهیلات بانک توسعه نوین از ابتدای تاسیس آن تا نوامبر ۲۰۲۴

ردیف	سال	کشور	نوع تسهیلات	وضعیت	مبلغ (میلیون)	بخش هدف
۱	۲۰۲۴	چین	غیردولتی (شرکت لیزینگ مالی بانک ارتباطات)	تایید	۱۵۰ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۲	۲۰۲۴	چین	دولتی	پیشنهاد	۱۲۰۰ یوان (۱۸۵ دلار)	زیرساخت اجتماعی
۳	۲۰۲۴	چین	غیردولتی (شرکت لیزینگ مالی بین المللی ضد تراست هیتنگ ^۱)	پیشنهاد	۱۰۰ دلار	کاربرد متعدد
۴	۲۰۲۴	چین	دولتی	پیشنهاد	۱۴۵۰ یوان (۲۲۳ دلار)	انرژی پاک
۵	۲۰۲۴	چین	دولتی	پیشنهاد	۱۵۰۰ یوان (۲۳۱ دلار)	زیرساخت اجتماعی
۶	۲۰۲۴	چین	دولتی	پیشنهاد	۳۶۲۳ یوان (۵۵۷ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۷	۲۰۲۴	هند	غیردولتی	پیشنهاد	۵۰ دلار	انرژی پاک
۸	۲۰۲۴	هند	دولتی	پیشنهاد	۴۹۰ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۹	۲۰۲۴	هند	دولتی	پیشنهاد	۱۵۲,۹۵ دلار	زیرساخت حمل و نقل

1. Haitong Unitrust International Financial Leasing Co

ردیف	سال	کشور	نوع تسهیلات	وضعیت	مبلغ (میلیون)	بخش هدف
۱۰	۲۰۲۴	هند	غیردولتی (شرکت تامین مالی شریرم ^۱)	پیشنهاد	۱۲۵ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۱۱	۲۰۲۴	هند	دولت	تایید	۳۳۳/۸ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۱۲	۲۰۲۴	بنگلادش	دولتی	پیشنهاد	۴۴۲ دلار	انرژی پاک
۱۳	۲۰۲۴	بنگلادش	غیردولتی (سیتی بانک ^۲)	پیشنهاد	۲۵ دلار	کاربرد متعدد
۱۴	۲۰۲۴	برزیل	غیردولتی (Companhia Paulista de Força e Luz)	پیشنهاد	۲۰۰ دلار	انرژی پاک
۱۵	۲۰۲۴	برزیل	غیردولتی (China Three Gorges Brasil Energia S.A)	پیشنهاد	۱۵۰۰ یوان (۲۳۱ دلار)	انرژی پاک
۱۶	۲۰۲۴	برزیل	دولتی	پیشنهاد	۵۰۰ دلار	کاربرد متعدد
۱۷	۲۰۲۴	برزیل	دولتی (شهرداری سرا ^۳)	تایید	۵۷/۶ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۱۸	۲۰۲۴	برزیل	دولتی (ایالت پارایبا ^۴)	تایید	۶۰/۹۵ دلار	آب و فاضلاب
۱۹	۲۰۲۴	برزیل	دولتی	پیشنهاد	۵۰ دلار	آب و فاضلاب
۲۰	۲۰۲۴	آفریقای جنوبی	دولتی (بنگاه ریلی ترانسکت ^۵)	تایید	۱۸۵۰۰ ارنده (۱۰۹۴ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۲۱	۲۰۲۴	مصر	غیردولتی (بانک صادرات- واردات آفریقا ^۶)	پیشنهاد	۲۰۰ دلار	کاربرد متعدد

1. Shriram Finance Limited
2. City Bank Plc
3. Serra
4. Paraiba
5. Transnet SOC

۶. رند (ZAR) واحد پول آفریقای جنوبی

7. African Export-Import Bank

ردیف	سال	کشور	نوع تسهیلات	وضعیت	مبلغ (میلیون)	بخش هدف
۲۲	۲۰۲۴	مصر	غیردولتی (شرکت انرژی بادی سوئز)	پیشنهاد	۱۰۰ دلار	انرژی پاک
۲۳	۲۰۲۳	هند	دولت-کمک فنی	تایید	۲۵۲۳/۰ دلار	آب و فاضلاب
۲۴	۲۰۲۳	هند	دولتی	پیشنهاد	۸۶ دلار	آب و فاضلاب
۲۵	۲۰۲۳	هند	دولت	تایید	۵۰۰ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۲۶	۲۰۲۳	هند	غیردولتی (شرکت آدانی توتال گاز ^۲)	پیشنهاد	۱۰۰ دلار	انرژی پاک
۲۷	۲۰۲۳	هند	دولت	تایید	۶۳۸/۱۲ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۲۸	۲۰۲۳	هند	دولت	تایید	۱۱۵ دلار	آب و فاضلاب
۲۹	۲۰۲۳	بنگلادش	دولت	پیشنهاد	۳۲۰ دلار (یا معادل)	آب و فاضلاب
۳۰	۲۰۲۳	بنگلادش	غیردولتی (WtE) Power Plant North (Dhaka Private Limited)	پیشنهاد	۱۰۰ دلار	حفاظت از محیط زیست
۳۱	۲۰۲۳	آفریقای جنوبی	دولت	پیشنهاد	۱۰۰۰ دلار	آب و فاضلاب
۳۲	۲۰۲۳	چین	دولت	پیشنهاد	۲۴۱۵ یوان (۳۴۵ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۳۳	۲۰۲۳	چین	دولت	تایید	۱۲۸۰ یوان (۱۸۳ دلار)	زیرساخت حمل و نقل

1. Suez Wind Energy S.A.E
2. Adani Total Gas Limited

ردیف	سال	کشور	نوع تسهیلات	وضعیت	مبلغ (میلیون)	بخش هدف
۳۴	۲۰۲۳	چین	غیردولتی (بانک هوجو ^۱)	تایید	۵۰ دلار (معادل یوان)	کاربرد متعدد
۳۵	۲۰۲۳	چین	دولت	پیشنهاد	۳۴۴۰ یوان (۴۹۱ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۳۶	۲۰۲۳	برزیل	دولتی (شهرداری آپارسیداد گویانیا ^۲)	تایید	۱۲۰ دلار	کاربرد متعدد
۳۷	۲۰۲۳	برزیل	دولتی (بانک توسعه برزیل)	تایید	۲۰۰ دلار	کاربرد متعدد
۳۸	۲۰۲۳	برزیل	تضمین دولتی (شرکت آب و فاضلاب ایالت پرنامبوکو ^۳)	تایید	۲۰۲ دلار	آب و فاضلاب
۳۹	۲۰۲۲	آفریقای جنوبی	غیردولتی (بانک توسعه آفریقای جنوبی)	تایید	۱۰۰ دلار	کاربرد متعدد
۴۰	۲۰۲۲	هند	دولت	تایید	۳۶۴/۷۲ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۴۱	۲۰۲۲	هند	دولت	تایید	۷۹/۰۵ دلار	کاربرد متعدد
۴۲	۲۰۲۲	چین	دولت	تایید	۴۶۵ یورو (۵۱۶ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۴۳	۲۰۲۲	چین	دولت	تایید	۲۱۹۰ یوان (۳۲۶ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۴۴	۲۰۲۲	چین	دولتی	پیشنهاد	۲۴۳۸ یوان (۳۷۵ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۴۵	۲۰۲۲	چین	دولت	پیشنهاد	۲۰۰ دلار (معادل یوان)	کاربرد متعدد

1. Bank of Huzhou
2. Aparecida de Goiânia
3. The State of Pernambuco

ردیف	سال	کشور	نوع تسهیلات	وضعیت	مبلغ (میلیون)	بخش هدف
۴۶	۲۰۲۲	چین	دولت	تایید	۲۶۵ یورو (۲۹۴ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۴۷	۲۰۲۲	چین	دولت	تایید	۸۰۵ یوان (۱۲۴ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۴۸	۲۰۲۲	برزیل	غیردولتی (بانک دو برزیل)	تایید	۲۰ دلار	کاربرد متعدد
۴۹	۲۰۲۲	برزیل	دولتی (شرکت آب و مدیریت پسماند سابسپ ^۱)	لغو	۳۰۰ دلار	آب و فاضلاب
۵۰	۲۰۲۲	برزیل	غیردولتی (شرکت محیط زیست مانائوس اس ای ^۲)	لغو	۸۰ دلار	آب و فاضلاب
۵۱	۲۰۲۲	برزیل	دولتی (Desenvolve Sao Paulo)	تایید	۹۰ دلار	کاربرد متعدد
۵۲	۲۰۲۲	برزیل	دولتی (شهرداری آراکاجو ^۳)	تایید	۸۴ دلار	کاربرد متعدد
۵۳	۲۰۲۲	برزیل	غیردولتی (صندوق مالی برای توسعه لاپلاتا ^۴)	تایید	۵۰ دلار	کاربرد متعدد
۵۴	۲۰۲۱	هند	دولت	تایید	۸۰ دلار	آب و فاضلاب
۵۵	۲۰۲۱	هند	دولت	تایید	۷۰/۲۷ دلار	آب و فاضلاب
۵۶	۲۰۲۱	روسیه	دولت	کامل	۱۰۰۰ دلار (یا معادل)	کوید-۱۹
۵۷	۲۰۲۱	روسیه	غیردولتی (شرکت ساختمانی و توسعه شهری روسیه)	تایید	۳۰۰ دلار	زیرساخت اجتماعی

1. SABESP
2. Manaus Ambiental S.A
3. Aracaju
4. Fondo Financiero para el Desarrollo de la Cuenca del Plata

ردیف	سال	کشور	نوع تسهیلات	وضعیت	مبلغ (میلیون)	بخش هدف
۵۸	۲۰۲۱	چین	دولت	تایید	۴۳۶ یورو (۵۴۵ دلار)	انرژی پاک
۵۹	۲۰۲۱	چین	دولت	تایید	۳۲۳۳۷ یوان (۴۹۷۵ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۶۰	۲۰۲۱	چین	دولت	تایید	۳۴۰ یورو (۴۲۵ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۶۱	۲۰۲۱	چین	دولت	کامل	۷۰۰ یوان (۱۰۷۷ دلار)	کویید-۱۹
۶۲	۲۰۲۱	برزیل	دولتی (شرکت برق برزیل) ^۱	پیشنهاد	۹۴ یورو (۱۰۴ دلار)	انرژی پاک
۶۳	۲۰۲۱	برزیل	تضمین دولتی (بانک توسعه برزیل)	تایید	۵۰۰ دلار	کاربرد متعدد
۶۴	۲۰۲۱	برزیل	تضمین دولتی (شهرداری سوروکابا) ^۲	تایید	۴۰ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۶۵	۲۰۲۱	برزیل		لغو شد		
۶۶	۲۰۲۱	آفریقای جنوبی	دولت	کامل	۱۰۰۰ دلار	کویید-۱۹
۶۷	۲۰۲۰	روسیه	غیردولتی (بانک توسعه و تجارت دریای سیاه)	تایید	۵۳ یورو (۵۹ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۶۸	۲۰۲۰	روسیه	غیردولتی (موبایل تلسیستمز) ^۳	تایید	۳۰۰ دلار	زیرساخت دیجیتال
۶۹	۲۰۲۰	روسیه	غیردولتی (بانک توسعه اوراسیا)	تایید	۱۰۰ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۷۰	۲۰۲۰	روسیه	غیردولتی (بانک توسعه اوراسیا)	تایید	۱۰۰ دلار	آب و فاضلاب

1. Companhia Energética de Brasília
2. Municipality of Sorocaba
3. Mobile TeleSystems (MTS)

ردیف	سال	کشور	نوع تسهیلات	وضعیت	مبلغ (میلیون)	بخش هدف
۷۱	۲۰۲۰	روسیه	دولت	تایید	۲۰۵ یورو (۲۲۲۷ دلار)	کاربرد متعدد
۷۲	۲۰۲۰	روسیه		لغو شد		
۷۳	۲۰۲۰	برزیل	دولت	تایید	۱۰۰۰ دلار	کوید-۱۹
۷۴	۲۰۲۰	برزیل	دولتی (شهرداری کوریتیبای ^۱)	تایید	۷۵ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۷۵	۲۰۲۰	برزیل	تضمین دولتی (بانک توسعه برزیل)	تایید	۱۲۰۰ دلار (یا معادل)	کاربرد متعدد
۷۶	۲۰۲۰	برزیل	تضمین دولتی (بانک توسعه جنوب دور ^۲)	تایید	۱۳۴/۶۴ یورو (۱۴۹ دلار)	کاربرد متعدد
۷۷	۲۰۲۰	برزیل	دولت	کامل	۱۰۰۰ دلار	کوید-۱۹
۷۸	۲۰۲۰	برزیل	تضمین دولتی (شهرداری ترسینا ^۳)	تایید	۵۰ دلار	زیرساخت اجتماعی
۷۹	۲۰۲۰	هند	دولت	تایید	۴۱۸ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۸۰	۲۰۲۰	هند	دولت	تایید	۲۴۱ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۸۱	۲۰۲۰	هند	دولت	کامل	۱۰۰۰ دلار	کوید-۱۹
۸۲	۲۰۲۰	هند	دولت	کامل	۱۰۰۰ دلار	کوید-۱۹
۸۳	۲۰۲۰	هند	غیردولتی (صندوق زیرساخت و سرمایه‌گذاری ملی)	تایید	۱۰۰ دلار (معادل روپیه)	کاربرد متعدد
۸۴	۲۰۲۰	هند	دولت	پیشنهاد	۵۰۰ دلار	زیرساخت حمل و نقل

1. Municipality of Curitiba
2. The Far South Development Bank
3. The Municipality of Teresina

ردیف	سال	کشور	نوع تسهیلات	وضعیت	مبلغ (میلیون)	بخش هدف
۸۵	۲۰۲۰	آفریقای جنوبی	دولت	کامل	۱۰۰۰ دلار	کوید-۱۹
۸۶	۲۰۲۰	آفریقای جنوبی	دولت	تایید	۱۰۰۰ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۸۷	۲۰۲۰	چین	دولت	کامل	۷۰۰۰ یوان (۱۰۰۰ دلار)	کوید-۱۹
۸۸	۲۰۱۹	آفریقای جنوبی	غیردولتی (آژانس دولتی راه‌های ملی آفریقای جنوبی ^۱)	تایید	۷۰۰۰ رند (۴۸۳ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۸۹	۲۰۱۹	آفریقای جنوبی	دولتی (شرکت دولتی اسکوم ^۲)	تایید	۶۰۰۰ رند (۴۱۴ دلار)	انرژی پاک
۹۰	۲۰۱۹	آفریقای جنوبی	غیردولتی (شرکت توسعه صنعتی آفریقای جنوبی)	تایید	۱۱۵۰ رند (۷۹ دلار)	انرژی پاک
۹۱	۲۰۱۹	آفریقای جنوبی	دولتی (شرکت دولتی اسکوم)	لغو	۴۸۰ دلار	حفاظت از محیط زیست
۹۲	۲۰۱۹	آفریقای جنوبی	دولتی (Trans-Caledon Tunnel Authority) ^۳	تایید	۳۲۰۰ رند (۲۲۱ دلار)	آب و فاضلاب
۹۳	۲۰۱۹	روسیه		لغو شد		
۹۴	۲۰۱۹	روسیه		لغو شد		
۹۵	۲۰۱۹	روسیه	غیردولتی (بانک توسعه اوراسیا)	تایید	۳۰۰ دلار	انرژی پاک
۹۶	۲۰۱۹	روسیه	غیردولتی (راه آهن روسیه)	تایید	۵۰۰ فرانک (۵۵۰ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۹۷	۲۰۱۹	هند	دولت	تایید	۲۲۵ دلار	زیرساخت حمل و نقل

1. South African National Roads Agency
2. Eskom Holdings State-Owned Company

۳. این پروژه در کشور لسوتو با ضمانت دولت آفریقای جنوبی اجرا شده است.

ردیف	سال	کشور	نوع تسهیلات	وضعیت	مبلغ (میلیون)	بخش هدف
۹۸	۲۰۱۹	هند	دولت	تایید	۳۱۲ دلار	آب و فاضلاب
۹۹	۲۰۱۹	هند	غیردولتی (REC)	کامل	۳۰۰ دلار	انرژی پاک
۱۰۰	۲۰۱۹	هند	دولت	تایید	۶۴۶ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۱۰۱	۲۰۱۹	هند	دولت	تایید	۳۰۰ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۱۰۲	۲۰۱۹	چین	دولت	تایید	۲۱۰۰ یوان (۳۰۰ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۱۰۳	۲۰۱۹	چین	دولت	تایید	۲۵۱۱/۹ یوان (۳۵۹ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۱۰۴	۲۰۱۹	چین	دولت	تایید	۲۷۶۰ یوان (۳۹۴ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۱۰۵	۲۰۱۹	چین	دولت	تایید	۸۲۵ یوان (۱۱۸ دلار)	آب و فاضلاب
۱۰۶	۲۰۱۹	چین	دولت	تایید	۳۰۰ دلار	آب و فاضلاب
۱۰۷	۲۰۱۹	برزیل	غیردولتی (شرکت معدنی ولی اس.ای.)	تایید	۳۰۰ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۱۰۸	۲۰۱۹	برزیل	غیردولتی (شرکت زیرساخت پاتریا ^۱)	تایید	۱۰۰ دلار	کاربرد متعدد
۱۰۹	۲۰۱۸	چین	دولت	کامل	۳۰۰ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۱۱۰	۲۰۱۸	چین	لغو شد			
۱۱۱	۲۰۱۸	چین	دولت	تایید	۴۰۰ دلار	انرژی پاک

1. Vale S.A
2. Patria Infrastructure

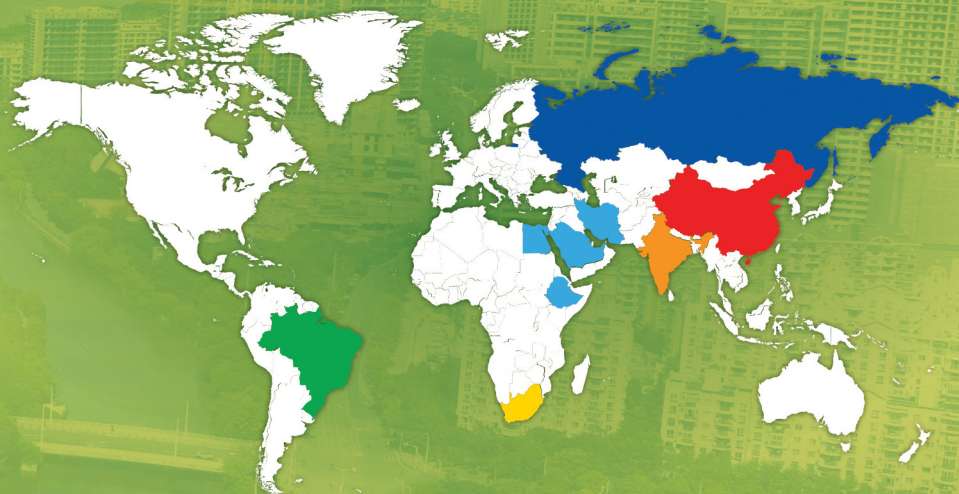
ردیف	سال	کشور	نوع تسهیلات	وضعیت	مبلغ (میلیون)	بخش هدف
۱۱۲	۲۰۱۸	چین	دولت	تایید	۴۲۰۰ یوان (۶۶۴۶ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۱۱۳	۲۰۱۸	چین	دولت	تایید	۲۰۰۰ یوان (۳۰۸ دلار)	انرژی پاک
۱۱۴	۲۰۱۸	هند	دولت	تایید	۳۲۰ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۱۱۵	۲۰۱۸	هند	دولت	تایید	۱۷۵ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۱۱۶	۲۰۱۸	هند	دولت	تایید	۲۶۰ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۱۱۷	۲۰۱۸	هند	دولت	تایید	۳۵۰ دلار	زیرساخت حمل و نقل
۱۱۸	۲۰۱۸	آفریقای جنوبی	غیردولتی (بانک توسعه آفریقای جنوبی)	تایید	۳۰۰ دلار	انرژی پاک
۱۱۹	۲۰۱۸	آفریقای جنوبی	غیردولتی (شرکت دولتی ترنسنت ^۱)	تایید	۳۵۰۰ رند (۲۵۰ دلار)	زیرساخت حمل و نقل
۱۲۰	۲۰۱۸	برزیل	غیردولتی (پتروبراسیلیرو ^۲)	تایید	۲۰۰ دلار	حفاظت از محیط زیست
۱۲۱	۲۰۱۸	برزیل	لغو شد			
۱۲۲	۲۰۱۸	برزیل	تضمین دولتی (دولت ایالت پارا ^۳)	تایید	۵۰ دلار	کاربرد متعدد
۱۲۳	۲۰۱۸	روسیه	غیردولتی (شرکت سیبور)	کامل	۳۰۰ دلار	حفاظت از محیط زیست
۱۲۴	۲۰۱۸	روسیه	دولت	تایید	۲۲۰ دلار	کاربرد متعدد

1. Transnet State Owned Company
2. Petroleo Brasileiro S.A
3. The Government of the State of Pará

ردیف	سال	کشور	نوع تسهیلات	وضعیت	مبلغ (میلیون)	بخش هدف
۱۲۵	۲۰۱۸	روسیه	دولت	تایید	۳۲۰ دلار	آب و فاضلاب
۱۲۶	۲۰۱۷	روسیه		لغو شد		
۱۲۷	۲۰۱۷	روسیه	دولت	تایید	۴۶۰ دلار	زیرساخت اجتماعی
۱۲۸	۲۰۱۷	هند	دولت	تایید	۳۴۵ دلار	آب و فاضلاب
۱۲۹	۲۰۱۷	هند	دولت	تایید	۲۴۶/۲۲ دلار	آب و فاضلاب
۱۳۰	۲۰۱۷	چین	دولت	تایید	۲۰۰ دلار	حفاظت از محیط زیست
۱۳۱	۲۰۱۷	چین		لغو شد		
۱۳۲	۲۰۱۶	چین	دولت	کامل	۱۹۷۰ یوان (۳۰۱ دلار)	انرژی پاک
۱۳۳	۲۰۱۶	چین	دولت	کامل	۲۲۲/۶ یوان (۳۴ دلار)	انرژی پاک
۱۳۴	۲۰۱۶	روسیه	غیردولتی (بانک توسعه اوراسیا، بانک سرمایه‌گذاری بین‌المللی)	تایید	۱۰۰ دلار	انرژی پاک
۱۳۵	۲۰۱۶	آفریقای جنوبی	دولتی (شرکت دولتی اسکوم)	تایید	۲۸۸۰ رند (۱۸۰ دلار)	انرژی پاک
۱۳۶	۲۰۱۶	برزیل	غیردولتی (بانک توسعه برزیل)	کامل	۳۰۰ دلار	انرژی پاک
۱۳۷	۲۰۱۶	هند		لغو شد		
۱۳۸	۲۰۱۶	هند	دولت	کامل	۳۲۷/۷۳ دلار	زیرساخت حمل و نقل

منبع: <https://www.ndb.int/projects/all-projects>

BRICS

موسسه پژوهش‌های اقتصادی و مالی ایران